

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau đây:

1.—Kiêm-sắc-bổ-hườn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2 \$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-hườn (Đờn bà huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 hườn giá.	1 00
3.—Hóa-dâm-chỉ-khái (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi khoa căng-cơ-táng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thần hiệu phát-lãnh-táng (Trị chứng nóng-lạnh) Mỗi gói giá.	0 16
6.—Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá.	0 10
7.—Sru-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá	3 00
8.—Thần hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá.	1 00
9.—Thanh-tạng-hườn (Thuốc xở) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá.	0 20
11.—Sanh-phát-bá-thảo-giư (Thuốc nước xức cho nước táo) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trực-cao (Trị các chứng bệnh đau lậu) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao, (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu phân (Trị bệnh phỏng lữa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chói nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16.—Bạch thọ giư (Đầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17.—Tiếng dược cao (Trị bệnh lút) Mỗi thỏ giá	0 20
18.—Châu phách sanh cơ tắng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
19.—Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
20.—Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21.—Vạn ứng như phật trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 06
22.—Vi-tê-sanh trật đã hườn, (Hoặc té cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá.	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhi-thiên-Đường Mỗi ve giá.	0 25
24.—Vạn ứng phật đơn (Trị bệnh nhức đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25.—Dầu đầu khâu (Nhứt dầu nóng lạnh số muối) Mỗi ve giá.	0 10
26.—Bông gòn thuốc (Để bó rết ghê) Mỗi gói là.	0 20
27.—Mộng-tên-trà (Trà bỏ 4-phiện) Giá mỗi gói là.	1 50

Bồn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thê tẻ nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy muôn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thư xin, thì Bồn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Tirage: 1.800 exemplaires.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT]

Ng. ch. Sat

NÔNG-CO MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17
Ngày 19 Septembre
1918

農 賈 茗 談

Số 81
Ngày 15 tháng tám
năm Mậu-Ngũ

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Mỗi năm . . . . . 5 \$ 00 Sáu tháng . . . . . 3 00 Mỗi số . . . . . 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an . . . . . 20fr.00 Six mois . . . . . 12 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>Chủ non:</p> <p>F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút:</p> <p>Nguyễn-chánh-Sát</p> <p>Đại-biên:</p> <p>Đặng-thúc-Liêng — Nguyễn-viên-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0^m005 de large . . . 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Bồn-quán mà thương nghị.</p>
---	---	--

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat.— SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Nông-nghiệp tương-tế hội.	8. Ma dầu.
2. Mandat gởi không tên, biết ai mà ghi số?	9. Đại-Pháp lễ nghi.
3. Âu-châu chiến cuộc.	10. Hí tín.
4. Thế-giới tân văn.	11. Trình-thám tiêu thuyết.
5. Đồng-Dương thời sự.	12. Văn tế M. Huỳnh-quang-Tiên.
6. Sửa chỗ sai.	13. Túy-Kiều.
7. Hội-chợ Hà-nội.	14. Thú-giang-hổ.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KỶ

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HUỒN

Phẩm mà đơn-bà khác hơn đơn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường-kinh, 2° sanh-đế mà thôi. Nên kẻ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kinh đều đặn. Nếu đường-kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho được, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, hôn-bực, ưu-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kinh không đều mà ra.

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tấn hoá chừng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chừng này, cho nên phép làm thuốc cũ g phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đương có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chữa trị các chứng kể ra sau này:

1. Đường-kinh hoặc trời, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
2. Bạch-dái, Bạch-dâm, ra hoai không dứt;
3. Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm;
4. Khí huyết đều hư, đường-kinh không có;
5. Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như muốn làm băng;
6. Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau;
7. Thân thể chẳng yên, xây-xâm mặt mày, ăn uống không tiêu;
8. Đau lưng, mồi cần, vàng mét, òm gáy;
9. Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoai;
10. Bề rết ở huyết mà đau, hoặc là nhao không ra.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bình ngày phải uống nhiều hơn. Con nhỏ mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. — Con nhỏ chưa đầy 6 tháng

với nước trà. Con đơn-bà đẻ thì phải dùng nước đá con nit mà uống với thuốc.
CỦ XN: Những đồ sông-sít, lạnh lẽo, cùng là đồ rang-nướng nóng này, độc-dịa chẳng nên dùng.
Mỗi hộp 2 hườn, giá là..... 1 \$ 00

Tế sanh dục thúy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tấn hoá chừng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chừng này, cho nên phép làm thuốc cũ g phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đương có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chữa trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Bổn nửa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhức đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mửa yã,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trúng phong trúng dâm,
- Bất lĩnh nhơn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiết máu kiết dâm,
- Nhứt mồi cùng mình,
- Tinh thần bất hoải,
- Trúng thổ phát nóng,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị cương tiêu hoá,
- Đi ghe đại sảng,
- Son phong chanh rớt,
- Du giữa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bình ngày phải uống nhiều hơn. Con nhỏ mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. — Con nhỏ chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống n, oài thoa, rất nên công hiệu.
Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 \$ 90

Nhị-khoa-cảng-co-táng

Chữ trị con nit cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nit kể ra sau này:
Cảm mạo phong hàn, mình nóng, mặt đỏ, đăm ngàn chặn con mắt lảo liên, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bất tỉnh nhơn sự, miệng mũi trong khí, trong ruột đau thốc, hơi thở khô khè mà làm ra ho, hoặc khòe dêm và giật tay giật chân, đường đại hoạt hôn, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mửa, khi ỉa rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, òm gáy khô khè, ọc sứa, ăn uống chẳng đặng, khòe có nước mắt, đăm ngàn con mắt không nhắm, đường đại đường tiểu không tốt, tay chơn lạnh ngắt, rết lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-NH-PRONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.
Cách dùng: Con nit trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 1 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Con con út ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ được các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25
Bạch trước cao
Thuốc này chữa trị các bệnh lậu, hoặc đái gât, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu ké, lậu huyết, chảy ra dầm dề cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh độc.
Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 60

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

LÒI RAO

Kính cùng lục châu qui-khách đặng rõ: TẠI TIỆM TÔI HIỆU

DÀO-NGỌC

Ở Cholon, đường Quai de Mytho, số 33
Có trữ bán những thứ thuốc điều hiệu:

南洋兄弟烟草公司

Nam-dương huynh-đệ yên thảo công-ty

KE RA SAU NÀY:

1. NHÂN..... HI-THƯỚC.
2. > ..... SONG-HÍ.
3. > ..... HUYNH-PHI-MÁ.
4. > ..... LÂM-PHI-MÁ.
5. > ..... AI-QUỐC.
6. > ..... PHAT-TÀI.
7. > ..... KIM-TU-ĐẠI-HÍ.
8. > ..... TỬ-HÍ.
9. > ..... KIM-TU VANG-LÝ TRƯỜNG-THÀNH.

Thuốc điều ấy làm tại Trung-quốc, chẳng những là nơi Trung-quốc dùng mà thôi, lại trong toàn cầu các nước khác cũng đều dùng nữa.
Thuốc này hút không khô ở mà cũng không quên dâm, và mùi nó thơm tho hơn các thứ khác.
Vậy xin lục-châu qui-khách hãy dùng thử những thứ thuốc nói trên đây thì rõ sự tốt xấu, vì bên Trung-quốc đã lựa cách báo chế kỹ lưỡng đặng làm cho khỏi khô ở và quên dâm, đủ ngon mà lại rẻ.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quới-khách đặng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mộ, vân vân... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quới-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà đặng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH
Graveur
Số, 2, rue Catinat, 89. — Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.
GIA { Mỗi gói 10 bánh... 0 \$ 10
Mỗi hộp 100 bánh... 0 \$ 40

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn đến khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỵ-yêu, tân-gia, tạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thường hạng; bán mở và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng ký lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH
cần khải.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngang trước Toà Tân-đảo, hiệu là Tân-phát-Long, để sửa: Bền Tito-Laudi và đèn Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy hát và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý qui-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi qui-quan có đám tiệc chi mà muốn dùng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:
NGUYỄN-VĂN-CHUỘC
110, Rue d'Adran
Saigon.

Thơ vậ mới phải

Mới nghe qua cái Đê-mục cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chớng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, ấy vậy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ VẬY MỚI PHẢI?

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán. tại quán Nông-cổ-Min-đam Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦ' GIÁ VÀ CỦ' TRÀM

Kính cùng Lục-châu chư quân-tử rỏ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Cẩcng Trâm và Cẩcng giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ăn nên nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin viết thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính TRẦN-TẤN-TÀI Marchand de bois à Hoching.

NAM-HÔNG PHÁT

KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106 ngang gare xe lửa Saigon-Govap tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui quan, Qui-khách ở xa muốn mua bất câu vật chi thì tôi mua giùm, niềm kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở mấy ông.

HỮNH HỮỆ-KT.

NAM-KỲ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giầy Nam-kỳ hiệu là: Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gán thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giầy lộn và giề rách. Lục-châu như ai có giầy lộn bất kỳ là giầy chi, hoặc giề rách như là giề vải, giề lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vậy:

- 1- Giầy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
2- Giề rách lộn lụa mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
3- Giề rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giề đen thì không mua.

Như ai có các thứ giầy lộn và giề rách đã nói trên đây, xin bày đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

眼鏡牙鑲強植

TRIỆU - CƯƠNG

TRỒNG BĂNG VÀ THAY CON MẮT Theo cách Langsa

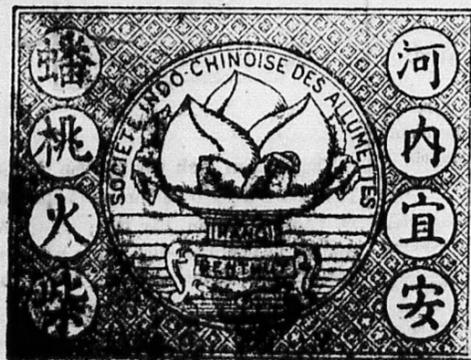
188, rue des Marins - Cholon.

Nay đời van-mau; pham con người thì có ngu-quan là thế điện trước mặt, thì như rằng trong miệng mình ta cần dùng hơn hết, nếu hư hay bị rụng hết một hai cái thì khó coi, nên phải trồng lại thì coi mới đàng. Hồi đời xưa có ba Nữ-tiêu hêng đá và trời; còn ngu-quan của con người có người không toàn vẹn, như răng rụng vậy có cái cao thấp, ra, vo, mè nên phải chữa mai cho bằng thẳng, thì ăn uống tự nhiên biết ngon, như song rạch có lỗ phải bôi hồ lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoại quốc học với mấy ông danh tiếng bên Âu-châu về sự trồng răng khéo léo làm thiệt là không ai bì kịp, chẳng phải tôi đam khoe tài với chư qui vị, như cao su và răng của tôi làm thiệt là khéo lắm, chẳng hề thỉnh không hư hại. Còn lầy vàng làm răng hay là bị rụng coi sáng đẹp ngộ quá, đời nay có nhiều người dùng. Tôi cũng dùng bảo lãnh trong một năm như có hư tôi sửa lại không an tiền. Tôi cũng có làm con mắt bằng chai cho mấy người một con mắt. Chư qui vị như muốn trồng, vá, sửa, bịt xin đến tiệm tôi ngụ định tôi sẽ tìm giá rẻ cho và làm cho thiệt khéo chàng sai.

Triệu-Cương cần khải

CỐ MỘT MINH HÃNG DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

NÔNG-NHIỆP TƯ-NG-TẾ HỘI

(SYNDICAT AGRICOLE)

Xưa rày Tê-báo mỗi kỳ xuất bản đều có đăng thường những bài giảng luận đều ích lợi về sự lập hội Nông-nghiệp tư-ng-tế.

Nghĩ vì xứ Nam-kỳ ta nghiệp nông tuy thịnh mà việc bán lúa gạo vẫn còn làm lúc gay go, lúa thì lúa của ta, mà mỗi khi bán phải để cho người mua trọn quyền định giá. Mà người mua lúa Nam-kỳ ta đây là ai?

Mây ai trông khoai đất này!

Xã-bản cũng có mấy tay khách-trú, chớ có ai mà lọt vào đây.

Bởi một mình một chợ, cho nên khi mua lúa, họ muốn mua giá nào thì họ ta rập với nhau sẵn trước đi rồi, nên dấu cho tàu ngoại-quốc đến đây ước như chịu mua 2\$80 mỗi tạ, mà họ không chịu mua lên cho ta một chiem một cát nào hết. cứ cầm giá 1\$80 hoài thì ta cũng không biết được, cũng phải bán rẻ cho họ luôn; nếu không bán cho họ thì bán cho ai, không lẽ để đó cho chim chuột ăn phá hao hụt, và tiền bạc đầu cho có mà tiêu dùng, thì phải ép mình mà bán giá nào cũng chịu, chớ biết làm sao bây giờ? Mà cũng chẳng phải một ngày một buổi chi; anh em cũng rõ biết, chúng ta mà bị đè bẹp như vậy là tự bao giờ cho đến bây giờ, thì việc bán

lúa của chúng ta đã thất lợi chẳng biết tre triệu nào mà kể cho xiết được.

Ấy là tôi nói sơ cái đại lược cho anh em nghe đó mà thôi; chớ tôi từng quen học nhạc, lịch thiệp giang hồ, lợi lặn khắp trong sáu tỉnh, nào là chỗ phiên ba thị tứ, nào là nơi đồng bãi rầy què; thầy cái cảnh-tượng việc bán lúa của quốc-dân ta mà đau lòng sột ruột.

Anh em ơi! Như mấy ông điền-chủ lớn, lúa nhiều, chỉ đến mấy nhà máy bán này bán tàn mà bị họ bán hủi để khinh còn chẳng nói làm chi, ấy là tại mây ông có đủ thê-lực, đủ tư-hồn mà không chịu làm, cứ để nhảm mắt đưa chân, phải sao hay vậy, nên phải chịu cho người khi bặt, ấy thì cũng đành cho mây ông rồi, chỉ như những bọn dân nghèo, đi mượn tiền năm ba mái ruộng của người ta mà làm, kim từ hột lúa mà chi độ thê nhi, thì những kẻ ấy, đi một năm chỉ cuối, manh quản không kín, tâm áo chẳng lành, chống phát vợ cây, con chẳng trâu, lao lực cả ngày, đồ nổ hôi xót con mắt; đến khi lúa chín rồi, lớp thì dong lúa ruộng, lớp thì trả lúa ăn. Cơ khổ thôi nhưng! Xem trước nhảm sau, có giới cho làm cũng còn chừng đôi ba chục gia; (ấy là mây mà trúng mùa và giới tiện tặng làm mới còn bày nhiều đó, chớ rui mà bị hạn bị thất như năm nay đây, thì lúa ruộng cũng chẳng có mà dong, còn trông chi là lúa ăn lúa bán). Còn những kẻ may

mà còn dư được đôi ba chục gia đó, cũng phải đội đũa đi bán, nay bán gia, mai ba gia, đặng có sấm manh quản tâm áo che dầy cho kín cái thân mà làm mùa khác.

Ấy mà anh em có biết phải bán cho ai chăng?

Cũng vậy!

Mây ai trông khoai đất này!

Thì cũng bán cho khách-trú chớ bán cho ai bây giờ?

Vì khắp cả Nam-kỳ, theo mây nơi chợ nhỏ thì khách-trú đều có lập chành; còn trong mây miệt ruộng què, hề sờ điển nào coi thể đồng đồng chừng vài chục cái nhà, thì đã có một tiệm hoặc một cái quán nhỏ nhỏ của China đón đầu chận gác đó rồi. Hề mây người điển-phu vừa đội lúa tới, lúa chưa coi, chớ ông chủ tiệm đã trể môi méo miệng mà chề lúa lép lúa lửng, đặng có mua cho rẻ.

Nghĩ coi, ta có hột lúa đem bán cho được thì gay go gian hiểm là dường nào, lớn bị lớn đè, nhỏ bị nhỏ ép; những trang thức-giã có đau lòng cho chăng?

Ấy vậy, sẵn lúc này đã có nhiều người động niệm ái chúng, xướng ra kêu rù lập hội Nông-nghiệp tư-ng-tế mà bảo toàn quyền-lợi cho chúng-tộc ta, cho khỏi bị người hân hủi; vậy thì các ông cũng nên phân chí giúp-nhau cho mau thành tựu, mà làm cho quốc-dân ta thoát khỏi vòng áp chề thưở nay, thì cái công sáng tạo của các ông đây, ngàn năm về sau những em cháu vẫn còn ghi tạc.

Mới đây tôi lại nghe rằng tại tỉnh Châu-độc, có ông TRƯƠNG-TÂN-Vị là giáo-thọ hưu-tri, đã hiệp ý với ông HỒ-HƯNG-NHƯ-ÔNG là Trưởng-tòa, cả hai ông đều chẳng nài khó nhọc ra công tổ chức những trang diên-chủ phú-hào trong bốn tỉnh mà lập thành Nông-nghiệp tương-tê hội; đã định chắc đến ngày 5 Octobre tới đây sẽ mời nhóm đại hội mà lập điều-lệ chương trình.

Vậy nay tôi, một là vì công-ích, hai là vì Quê-hương mà tỏ cùng các ông Cai phó tổng và các ông địa-hạt hội-đồng trong bốn tỉnh, xin ra công mời rừ những trang diên-chủ ở trong qui-tổng của các ông, tới ngày ấy hãy đến cho đông mà xét xem điều-lệ chương trình, rồi hiệp sức nhau công cộng tán thành, hầu có chân chính nghiệp nông trong xứ ta cho mau hưng vượng.

Tân-châu, NGUYỄN-CHÁNH-SẮT.

Mandat gửi không tên

BIẾT AI MÀ GHI SỔ

Tệ-báo thường than thở với các ông, như ông nào có lòng huệ cổ, gửi măng-đa đến đóng tiền mua Báo của mình, xin hãy để tên họ và chỗ ở cho rõ ràng, cho Tệ-báo biết là của ai mà ghi vào sổ.

Chớ các ông gửi thư đến mà ký tên không rõ, quay lia quay lịa, lưi quíu lẩn quẩn, thì Tệ-báo biết sao được của ai mà ghi sổ?

Như mới đây Tệ-báo có tiếp được một cái măng-đa 4 đồng bạc, đề ngày 17 Septembre 1918 này; ở Cái-bè gửi đến, số hiệu 335.632, trong măng-đa thì không có tên người gửi, mà cũng chẳng có thư từ chi hết; chỉ có một cái măng-đa tro-tro mà thôi. Vậy thì Tệ-báo biết của ai mà ghi sổ cho?

Vậy như ông nào ở Cái-bè, mới gửi mandat 4 đồng bạc cho Tệ-báo đây, thì xin gửi thư đến cho Tệ-báo biết liền, nếu để trễ lâu, e sanh đều bất tiện; Chi chúc ! chi chúc!

N. C. M. Đ.

Âu-châu chiến cuộc

Trong tuần mới qua rồi đây binh Liêng-Hiệp ta từ Bắc-Hải xuống tới sông Aiene đều đắc thắng luôn luôn, thâu lại nhiều thành lớn và nhiều chỗ trọng địa. Binh Đức-quốc sục hoải có chỗ sục 5 ngàn thước có chỗ sục 8 ngàn thước.

Cách ít bữa rày binh nghịch coi bộ muốn giữ không sục nữa, tính quyết chiến với Liêng-Hiệp. Súng lớn súng nhỏ đem tới rất nhiều và cũng có đem thêm binh mới ra mặt trận. Tuy vậy mà chắc Đức-tặc không có thể cản-bình Liêng-Hiệp nổi, bởi vì chúng nó một là số binh không đông bằng binh Liêng-Hiệp, hai là quân tinh coi phần nhiều đã ngã lòng rồi, không muốn đánh giặc nữa.

Có tin rằng trong 7 tuần lễ nay Đức-quốc hao hết một triệu rưỡi binh, và trong số ấy chết hết nửa triệu, còn bao nhiêu thì bị bệnh và bị bắt. Ngoài thì chiến bại, trong lại rối loạn nữa. Có hai đạo binh Đức-hoàng rút bên Nga-la-tư, muốn đem qua mặt trận Đại-Pháp. Linh không chịu đi, nên quan phải bắt hết 130 người. Tại thành Munich và thành Essen là chỗ đúc súng đồng, dân giậy loạn không chịu làm công. Đức-Hoàng từng phải đem binh đến bắt hết rồi dắc ra mặt trận cho đánh giặc.

Có ít chiếc tàu ngư-lôi, linh không chịu sang qua đi tàu lặn nên kéo neo tinh chạy qua nước Norvège (Nào-Hoai). Thủy-sư từng phải cho tuần-dương-thuyền rượt theo bắn chìm chết hết.

Tình hình trong Đức-quốc như vậy thì còn kể chi sự thâu phục thiên hạ nữa. Tàu lặn bây giờ cũng không phá hại ai được. Trong tháng Aout rồi đây bên Hnê-kỳ đóng được 70 chiếc tàu. Thế lực của Liêng-Hiệp như vậy thì có lo chi là thua Đức-quốc.

Đồng-Minh của Đức-quốc coi ý cũng muốn phân. Dân nước Bulgarie chiến tâm coi thế đã nguôi rồi. Thừa-Tướng Thổ-nhĩ-kỳ tỏ rằng không ích lợi chi mà đánh giặc nữa.

世界新聞
THẾ GIỚI TÂN VĂN
(A TRAVERS LE MONDE)

ÁN-ĐỘ

Bình tình nguyện. - Có tin rằng trong mấy thành lớn bên Ấn-độ dân sự vào tình nguyện xin sang Pháp-quốc mà đánh giặc rất nhiều. Trong tháng Aout nội một tỉnh mà kể được 27 ngàn người xin đi lính. Quan lựa chậm 17 ngàn người và đương đem để mấy đôn mà tập trước ít tháng rồi sẽ cho qua Âu-châu.

NHỤT-BỒN

Dân đói. - Trong tuần tháng Aout mới rồi trong nước Nhứt-bồn lúa gạo lên giá rất đắt, dân sự không có tiền mua nổi mà ăn phải đói khổ, nên sanh tâm rối loạn, cướp dục mấy hàng bán lúa gạo. Trong mấy thành lớn đông đảo đều phải đem binh ngăn ngừa.

Tại thành Kobe (Thần-Hộ) dân phá bằng Suzuki, hãng Yuasa và Công-ty, và một hãng Ngoại-quốc nữa. Linh ngăn cản không được từng phải rút gươm mà đâm rồi sanh ra dân lính đánh nhau, có chết và bị bệnh rất nhiều.

Tại Osaka dân toan đốt nhà ngừ của người giúp việc hãng Suzuki và phá nhiều nhà hàng ở đường Shinsai Bashi. Chẳng phải cướp mấy hàng bán gạo mà thôi, mà cũng dục luôn mấy nhà hàng trữ đồ vật thực nữa. Linh ra gần cảng cũng có đánh với dân.

Tại Sumiyashi ngày 12 Aout hơn 2 ngàn người cầm khí giới đến dục hãng xay gạo và vào đánh hết linh tuần, đòi phải thả mấy người bị bắt.

Tại Okoyama hơn 2 muôn người đốt một hàng gạo và cháy hết 2 ngàn bao gạo.

Tại Nagoya hơn ba muôn dân kéo đi ngoài đường ý muốn làm phản loạn.

Trong mấy trại xưởng tiêu công cũng muốn rối loạn. Chánh-Phủ đã bắt giam những kẻ làm đầu song sự loạn ấy trừ không được, lần lần chỗ này rồi đến chỗ kia, muốn vô tới Đông-kinh nữa.

Ông Iwasabi, là Tổng-lý hãng Mitsubistri xuất một triệu yens (mỗi yen ước chừng 8, 9 cái bạc), mà cứu giúp dân. Trong thành Osaka những nhà giàu có chung nhau mà cho trên một triệu yen nữa. Tiền ấy dùng mua gạo bên Cao-Ly (Corée) rồi đem về bán rẻ lại cho dân ăn. Hoàng-đế Nhứt-bồn cho ba triệu yen và Chánh-phủ xuất 10 triệu yen mua gạo mà phát cho dân. Trong mấy hàng mà đem bán gạo đều sục giá xuống nhiều lắm. Nhờ ơn chánh ấy có lẽ sự loạn này mới giải được.

Có nhiều người nói rằng dân sự già có lúa gạo mắc mà sanh loạn, chớ kỳ thiệt là chúng nó giận phe tư-bồn và nhứt là giận những kẻ thừa lúc giặc này mà làm giàu nên mới sanh rối loạn đó. (Rút trong báo L'impartial)

TRUNG-QUỐC

Nhà-phiên. - Bên Ấn-độ Chánh-Phủ Hồng-Mao cấm không cho bán á-phiện nữa. Hàng nấu á-phiện còn trong hàng 1.600 thùng xưa nay bán không được. Nay Chánh-phủ Trung-quốc xin mua hết 1.600 thùng ấy giá tiền mỗi thùng là 8.000\$00 song phân kỳ mà trả trong 10 năm tới số.

Chánh-phủ Trung-quốc mua á-phiện ấy đem về rồi bán lại cho một hội mỗi thùng là 16.000\$00, một lời một. Những người mua trong hội này đều là người có quyền thế, cầm không cho ai bán, để một mình bán mà thôi. Chánh-phủ làm như thế thì lời 12 triệu 80 muôn đồng bạc, không kể đến tiền huê bổng của hàng á-phiện và của hội chịu nữa. Tiền lời ấy chắc là dùng mua sắm khí giới cho nhiều cho Nam Bắc đánh bậy với nhau mà chơi cho sướng tay.

Gần 10 năm nay Chánh-phủ Trung-Hoa tính cầm á-phiện không chớ trồng thâu nữa. Nay làm như thế tuy không xuối dấn, chớ kỳ trung cũng là khuyến dân trồng (hầu lại, bởi vì hội này chỉ khởi mua á-phiện lậu mà bán chung với á-phiện của nhà-nước. Hề có người mua thì dân sự trồng thâu. Chánh-phủ ăn lời đã nhiều rồi chẳng lẽ ngăn cản chi, bởi vì bán á-phiện cho hội giá mao quá, hội bán sao cho có lời, mà muốn có lời thì tất nhiên phải bán á-phiện lậu. Số họ còn phải ngủ gục lâu nữa sao mà!

Làm giầy. - Xưa nay các lò làm giầy thường dùng tre cùng sậy. Nay có tờ báo

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm

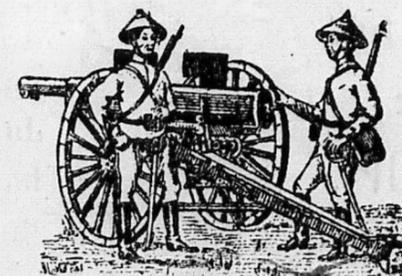
tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kíp.

Có một mình hãng DENIS FRÈRES
có trữ mà thôi

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

bên Trung-quốc nói rằng dùng mặt cửa làm giấy cũng được nữa. Tờ báo « Aberdeen Edening Express » ngày 15 mai 1918 thì in bằng thứ giấy đó.

Đã lâu rồi người ta cũng biết mặt cửa dùng làm giấy được. Cách chừng một trăm năm nay tại Bermoudsey người ta có làm thứ một lần. Giấy làm bằng mặt cửa không được tốt.

Thuốc phát cho quân lính.— Pháp-Quốc, Hồng-Mao và Ý-đại-Lợi mỗi năm phát hết 175 triệu cân thuốc cho quân lính hút. Và thuốc trong nước dùng không đủ, nên mỗi năm ba nước ấy phải mua thêm của các thuộc-địa và các nước khác hết 41 triệu cân nữa.

TÂY-BÁ-LỢI

Theo báo Chinese Press thì Công-sứ Nhựt-Bồn cho Chánh-phủ Trung-Hoa hay rằng hiện nay binh Liêng-Hiệp chở qua Tây-bá-Lợi đã được 12 ngàn người Nhựt-Bồn, 8 ngàn người Huê-Kỳ, 6 ngàn người Hồng-Mao, 3 ngàn người Langsa và 3 ngàn người Ý-đại-Lợi. Còn để một đạo binh khác của Nhựt-Bồn tại Cao-Ly đang tiếp chiểu. Nga vì bối manh mà phải từ điện thọ địch.

TRUNG-QUỐC

Chiếc tàu tên Anlan của hãng dầu lửa Asiatie Pétroleum bị một dân ăn cướp Tàu đánh. Quan tàu là ông Carley bị giết. Chánh-phủ Trung-Hoa tại Bắc-kinh xin chịu lỗi với Lãnh-sự Hồng-Mao và xin bồi thường thiệt hại cho hãng dầu lửa. Hãng đòi 52 ngàn nguơn bạc thì Chánh-phủ Trung-Hoa chịu liền.

NHỰT-BỒN

Cách mấy tháng trước có ít người, thuộc về địa-chất-học-gia có danh, sang Trung-quốc và đi dạo mấy tỉnh có giếng dầu lửa. Mấy người ấy về, nay có một bọn tư-bồn-gia sang qua xin với Chánh-phủ Trung-Hoa mà mua mấy giếng dầu lửa ấy. Hiện Kiểm Chánh-phủ Trung-quốc đang cân dùng tiền làm, nên ý coi cũng muốn chịu.

HẠ-CHÂU

Hãng làm cao-su tại Kua'a Lumpur bị thất hỏa hôm đêm 27 1918. Sự thiệt hại tính chừng 28 ngàn đồng bạc. Một ngàn 5 trăm tạ cao-su bị cháy tiêu. Máy và kho đều bị cháy. Có một người tiểu-công trong hãng khai rằng đêm ấy trong nhà vừa bước ra thì thấy ngọn lửa phát; liền chạy đến thì thấy có ba người chạy nó biết mặt được một người khi trước

làm tiểu-công tại hãng mà bị đuổi. Linh tuấn đương truy tìm tên ấy, đến nhà nó kiểm không có. Hãng này có bảo-kê nên không hại

XIEM-LA

Có nhiều tờ báo tại Xiêm-la và Hạ-châu cổ động xin Chánh-phủ lập một đường xe lửa chạy từ Bangkok (Kinh-đô Xiêm-la) xuống tới Tân-gia-Ba (Singapore), nói rằng nếu có đường xe lửa ấy thì bộ-hành cùng hàng hóa hai xứ đã được chuyên vận mau lẹ, mà các tỉnh ở dọc theo xe lửa lại có thể bán thổ sản dễ nữa. Chánh-phủ Xiêm-la đang nghiên-cứu cái vấn-đề này.

Coi đó thì biết đầu đầu cũng chuyên lo mở rộng đường kinh-tế.

Đám cưới trọng thể

Ông hoàng Prachutipok là em ruột đức vua Xiêm-la mới làm lễ nghinh hôn, cửu ở bà quận-chúa cháu của ông hoàng Sevasti. Vua Xiêm-la đứng chủ hôn, đã cho đồ nữ-trang rất nhiều mà lại còn lấy của riêng mà cho 16 muôn ticaux nữa. Cả thành Bangkok đều ăn chơi ba ngày và đầu rêu đi đến đường nào đến có rải bông theo đường đó.

HƯƠNG-CẢNG

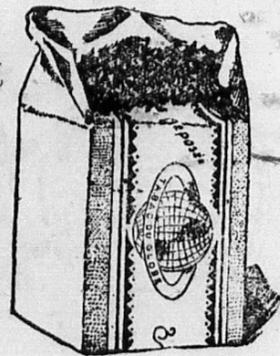
Thuyền-xưởng lập tại Hương-cảng mới đóng rồi một chiếc tàu binh theo kiểu tuần-dương-thuyền, đặt tên là War Drummer, trọng tải 8 ngàn tấn.

ĂN-ĐỘ

Tại thành Madras có nhiều nhà buôn bán lớn hiệp nhau mà lập một hãng đóng tàu. Hiện nay đang đóng 24 chiếc, trong ấy có chiếc thì làm theo kiểu để chở hàng hóa. Có ít chiếc đóng rồi. Ấy là một cuộc rất có ích cho cuộc thương mại trong chốn Cực-đông này. Đông-Dương ta chừng nào mới được như vậy?

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nức hạo hạng

Thuộc hút
hiệu
CÀ-LÔP
(TRÁI ĐÀT)

Là một thứ
người ta ưa
dùng hơn và
hay hỏi mua
thường lắm

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi,

東洋時事

ĐÔNG-DU' O'NG THỜI SU
(INDOCHINE : FAITS DIVERS)

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos, chở tới nhà máy từ 2\$60 tới 2\$65.
Kho nhà nước 4f.70
Hãng Đông-Dương..... 4. 70
Hongkong Shanghai..... 4. 70
Chartered Bank..... 4. 70
Banque Industrielle de Chine 4. 70

NAM-KỲ

Salgon

QUAN TOÀN-QUYỀN ĐI LANG-BIAN
Hôm thứ bảy tuần rồi, quan Toàn-quyền có đại tùy ông Saint-Marty là quan Tá-lý phòng văn nơi phủ Toàn-quyền, lối 11 giờ tối, thừa hỏa-xa trực chỉ Lang-Bian.

Có khi khán-quan cũng còn nhớ rằng lúc trước Ngài bị xe hơi đụng té; hôm Ngài ở Huế mà về Saigon, thì Ngài đã tỉnh ra Lang-Bian là chỗ khí hậu luân hòa nghĩ ngơi ít bữa mà an dưỡng tinh thần, như vì Quốc-sự xung mang, cho nên Ngài phải nâng lại cho đến ngày nay mới đi được.

Ngài đi chuyên này cũng lối chừng mười bữa Ngài mới trở về.

Tờ-báo cũng cầu chúc cho Ngài mau được khỏe khoắn tinh-thần mà lo lần mở mang chính hóa càng ngày càng rộng càng dày, cho dân Việt-Nam-nhuần gọi.

TÀU MỚI

Đông-Dương Hòa-luân-thuyền Công-ti có đặt đóng tại Hương-cảng một chiếc tàu bằng cây tên là chiếc tàu LA MARNE nay đã đem về tới bến Saigon rồi.

Ấy vậy từ đây Đông-Dương ta sẽ được thầy thêm tàu mà chuyên chở đồ thổ-sản của chúng ta, và cũng được phụ ích trong việc chuyên vận lương hướng cho Mầu-quốc ta trong con chinh chiến này.

QUỐC TUYỂN CỬ CAI PHÓ TỔNG

Nghe rằng mới có lời nghị của quan Toàn-quyền, từ đây sắp về sau, cuộc tuyển cử cai phó tổng, thì để cho hương-chức bổ thêm tại Tòa Bô mà cứ như trước vậy thôi, chứ khỏi phải thi bài và chỉ nữa, kỳ tới Tờ-báo sẽ ăn hành lời nghị ấy cho khán-quan rõ.

HỘI ĐỒNG QUẢN HẠT

Tờ-báo đã nghe chắc rằng Hội-đồng quản hạt sẽ mở hội nhóm theo lệ thường nhằm ngày thứ sáu 27 Septembre tới đây lối 4 giờ chiều.

CUỘC HÁT LAM PHƯỚC

Ông Estienne, là quan-tư Thủy-binh, mới cho hay rằng rạp hát bóng Casino có giao trọn cho Ngài số tiền thầu được một buổi hát hội là 340\$10, kể rõ ra như vậy: Tiền chỗ thầu được 219\$70, tiền bán giấy hát 120\$40. Ngài lại tiếp được một phần của kẻ khác cho nữa là 06\$00, cộng chung hết là 406\$10.

Nay Ngài giao cho hãng bạc Đông-Dương gửi cho quan Thủy-binh bộ

Thượng-thor 4.400 quan, còn lại 106\$10 thì dùng để vào ngạch tiền cứu giúp cho Thủy-binh đồn-quốc. Ngài đã gửi một tờ Trưởng-mục (Compte rendu) cho quan Thủy-binh bộ Thượng-thor.

Tòa xử vụ M. La-thành-Đám

Hôm thứ ba tuần trước đây Tòa trên đã tha bổng ông La-thành-Đám, là Thống phán sở Thượng-chánh, bị Tòa buộc tội hối lộ mà ông ấy đã chống án về Tòa Thượng-thẩm bên Mầu-quốc, mà cũng đã được phá án và giao về cho Tòa Khống-tố Đông-Dương xử lại.

May nhờ Tòa Khống-Tố phán đoán rất minh, xét cho ông La-thành-Đám là người vô tội, lại là một người làm tội với nhà nước đã 27 năm dư, quốc sự cần lao, nay đã gần được hưởng phần hưu trí, không lẽ mà người không biết dừ cho tròn danh tiết; huống chi việc ấy là việc không đủ bằng đủ cứ, cho nên Tòa Khống-tố phải tha ngay.

Ấy vậy Tờ-báo cũng kính mừng cho ông La-thành-Đám, rày đã tai qua nạn khỏi.

COGNAC

O' P

JULES ROBIN & Co

Rượu Cỏ-Nhất

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGLIASTRO ET Co

có trừ mà thôi

Ấy là một thứ
rượu rất diệu, rất
ngon, rất quý, nội
cởi Đông-Dương
này thiên hạ đều
biết.

Muốn mua cho
có rượu ngon, thì
phải nài cho được
cái nhãn hiệu này
mà thôi.

Thudaumot

BẬT BỌM HAY

Kính chúc quý-quân được lâu dài, thăm ông Chủ bút được bình an khương thời. Xin ông làm ơn mơn ấn hành giúp việc sau đây cho khán-quan nhân lâm, lại làm cho danh người đầu đó đều hay, mà khen tài người giỏi; biết lo việc bôn-phận của mình.

Hôm mồng bốn rạng mặt mồng năm tháng này, Mme Luru thị-Giỏi (Lái-thiên) có bị ăn trộm lấy quần áo, bạc mặt và đồ nữ-trang tính ra gần 4 trăm đồng. Tưởng đó ấy chẳng trông chi kiếm được. May nhờ thấy đội Đoàn-văn-Sùng, và chú bếp Thân ở tại số Sân-dầm Lái-thiên hết lòng tập nả và cũng nhờ Hương-hào làng An-thạnh tục kêu là chợ Búng (Thudaumot) tên là Võ-văn-Kiến theo giàu mấy ngày mới tìm bắt được bốn tên tên là: Chiệp, Sô, Lung và Pháo. Bốn tên này đã nằm ba phen vào khám, cũng vì tội ăn trộm. Còn giam tại Biênhhoa chờ ngày quan trên lên án xử bốn cậu.

MM. Sùng, Thân và Hương-hào Võ-văn-Kiến rất đáng khen tài theo bắt bọm đề như lấy đồ trong túi (thảm nang thú vật). Đáng kính đáng khen.

Một vị khán quan.

Sửa chỗ sai

Kỳ báo số 79, nơi trương thứ 6 thuộc về mục: *Nam-kỳ công nghệ* hàng thứ 34, câu: *thiệt giá 25 ngàn đồng*. Xin đọc lại là *27 ngàn đồng*.

Kỳ báo số 80, trương thứ 10, mục: *một hàng tin mới*. Xin đọc lại là: *một hàng-tinh mới*.

ĐÔNG HỒ NHỎ HIỆU

« O M E G A »

ĐI RẤT ĐÚNG GIỜ

một mình hàng **L. CAFFORT**

ở đường *Catinat* — Saigon

có bán mà thôi

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ **Hồng-mao** hiệu **BROOK** này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và chỉ coi chừng kéo mà lâu đó già.

Có một thứ chỉ hiệu **BROOK** này là chỉ tốt thượng hạng mà **tho**, không có hiệu nào sánh kịp.

Cả một mình hàng **LOUIS OGLIASTRO ET Cie** có trữ mà thôi.

Hội-chợ Hà-nội

(Tiếp theo)

TÊN CÁC HÀNG HÓA

Khoản thứ nhất

CÁC VẬT CHẤT CÓ SỢI

Hạng I

Các đồ tơ, chỉ tơ, kén và các thứ đồ tơ lụa đã dệt rồi.

Bông nguyên, sợi vải và các thứ hàng vải, bông hạt để may mền và may áo.

Lông cừu nguyên, lông cừu dệt, đệm lông cừu, lông cừu nện thành đệm, thành đệm yên ngựa và thành chăn mền.

Gai nguyên chất, gai gỡ, sợi gai, dây gai, túi gai, gai dệt.

Bông gạo sợi và bông gạo dệt.

Mộc mao và các thứ đồ dệt.

Ló-hội, sợi, dây, vòng.

Đay, sợi, thừng túi, vòng, lưới.

Sợi cây dừa, thừng chảo, đệm chùi chân, sợi cây móc, dây móc.

Sợi cây chuối, sợi con cước.

Mộc mao và bóm súc-vật.

Sợi, chỉ, các thứ đồ dệt.

Cây giữa, các bị.

Lông lợn ở lưng và ở cổ.

Bông-bông (thạch-vi) Cây-lụi.

Hạng II

Các thứ cây cỏ và lá cỏ (cây chà lá, cây kê).

Buồm đan bằng lá cỏ.

Các thứ chiếu cói, cái bị, cái giỏ (các thứ to nhỏ.)

Các đồ đan bằng mây, bằng tre. Cái thúng, cái sàng, cái nong, cái dầm, v. v..

Bàn-chải bằng cỏ gà. Các thứ bàn-chải và chổi quét.

Mành-mành, cốt, các đồ đan bằng tre.

Nan (nira, giang, tre, gai, v.v.v.). Các đồ tết bằng rơm, giấy rơm, dây dệp bằng gai, mây, tre.

Dút-giại, mũ làm bằng dút-giại, dù các thứ. Mũ tết bằng tre, giang, các kiểu.

Các thứ mũ, nón Annam.

Các thứ ghế bằng mây, bằng cói, ghế kiểu Thonet.

Cây gió và vỏ cây gió, cây giương, cây giêng, cây rudi, cây gió niết, cây gió canh, cây nét đề, làm giấy, các thứ giấy Annam.

Hạng III

Đăng-tên và các thứ chỉ nhỏ. Thêu. Thêu ngũ sắc bằng sa-tanh, đôi tuyết-so, tơ). Nghề làm đăng-tên. Các đồ làm bằng chỉ tơ, bằng tóc. Các đồ phủ bàn ghế, chăn. Các thứ lông chim.

Hoa giũ. Chiếu-đệm-bông, đệm, gối, màn và các đồ dùng để nằm. Các quần áo (Kiểu Tây và kiểu Annam).

Khoản thứ hai

Hạng I

Các đồ gỗ thảo ra được. Đồ chạm. Những đồ chạm dùng trong nhà thờ và đình chùa. Đồ khảm sa-cừ và khảm bằng đồng, khảm chim và khảm nổi. Đồ bằng ngà, ngà chạm. Đồ bằng đồi mồi, bằng sừng, bằng xương (lược), nan quạt, các đồ tư trang (khuy, v.v.v.). Các khung.

Bát đồ bát âm, các thứ quạt. Đồ gỗ hay là đồ tre sơn (hòm, tráp, câu đối). Đồ bằng da: các thứ giày Tây, giày Annam, yên-ngựa, v.v.v. — Hộp bằng giấy.

Bút và các đồ dùng để viết, Thớt làm bằng gỗ nghiến. Đồ chơi trẻ-con bằng gỗ, bằng giấy bồi, bằng sắt tây. Các đồ dùng để đi đường (hòm, rương, va-ly, túi, v.v.v.). Các đồ dùng đánh cá, đi săn, v.v.v. Đũa bằng gỗ mun, bằng xương, bằng ngà và các thứ khác. Lược và đồ lông.

Hạng II

Hồ-tiêu, ớt khô, Bột ca-ri (carry), bột ớt. Gừng khô. Nghệ. Đinh-hương, nhục-dậu-khẩu.

Hạng III

Các đồ đồng (kiểu Annam), các đồ đồng đúc (lư-hương, hộp, bệ con, thau, mâm, khay) nổi gang và nổi đồng, chậu, siêu và các đồ dùng khác.

— Những đồ làm vườn và các thứ khác. Những đồ bằng kẽm, (thùng tắm, thùng nấu đồ giặt, v.v.v.) Đồ bằng sắt tây (hộp và các thứ đồ dùng khác), má-tàu, dao, ống-nhỏ. Các đồ bằng thiếc và bằng tam khí.

Hạng IV

Các thứ chai, ốc ở bể và ở sông. San-hô, hạt huyền. Bông đá, hạt-chai. Rau-câu.

Khoản thứ ba

Hạng I

Các đồ ăn. Miến, song-thần. Bột mì, bột gạo, bột kê, bột lúa ngô, bột mì đen. Hoàng tinh, bột cát-can, bột củ đậu, bột sắn, bột hoàng-tinh. Bột chuối, đường mía và đường cây-cỏ. Mật ong và mật mía.

Cà phê, chè, va-ni, quả khô, gạo tẻ, gạo nếp, lúa ngô, lúa mì. Các thứ đậu. Quả dẻ, quả hạnh đào. Măng tre khô. Hạt dẻ. Phô-mách khô. Bột. Sữa.

Hạng II

Các đồ hộp: mỡ lợn. Thịt ướp, dồi, măm, các thứ rau đậu đóng hộp. Mứt, bánh bit-qui và các thứ bánh khô. Các thứ kẹo và mứt Annam. Đường phen. Kẹo sủ. Nước hoa bưởi, hoa chanh.

Rượu vang, các thứ rượu cất, rượu táo, rượu bia, nước chanh. Các thứ đồ uống.

Hạng III

Hồ-tiêu, ớt khô, Bột ca-ri (carry), bột ớt. Gừng khô. Nghệ. Đinh-hương, nhục-dậu-khẩu.

Khoản thứ bốn

Hạng I

Các thứ đồ đồng (kiểu Annam), các đồ đồng đúc (lư-hương, hộp, bệ con, thau, mâm, khay) nổi gang và nổi đồng, chậu, siêu và các đồ dùng khác.

— Những đồ làm vườn và các thứ khác. Những đồ bằng kẽm, (thùng tắm, thùng nấu đồ giặt, v.v.v.) Đồ bằng sắt tây (hộp và các thứ đồ dùng khác), má-tàu, dao, ống-nhỏ. Các đồ bằng thiếc và bằng tam khí.

Hạng II

Nhựa thông, nhựa trám trắng, nhựa trám đen. An-lư-hương. Xà-hoàng Cao-su, các thứ dầu gỗ (dầu con rái, v.v.v.). Sơn mặt giầu, sơn nhứt, sơn nhĩ, sơn thít. Nhựa thông tre, nhựa cây sao.

Nhựa cây chai. Sáp ong. Các thứ hạt, rễ, lá, và vỏ để nhuộm. Các thứ hạt, rễ, lá, cây và vỏ để thuộc da.

Hạng III

Các thứ quả. Thảo-quả. Bạch-dậu-khẩu, sa-nhân. Các thứ hạt, rễ, lá, cây, để làm thuốc, các thứ hạt, rễ, lá, cây và vỏ thơm. Các thứ hạt đậu, các thứ đậu. Dầu sơn: Dầu kinh, dầu hoa. Gỗ kỹ-nam. Da súc-vật (cọp, beo, bò rừng và bò nuôi, dê, trâu, hươu, v.v.v.). Sừng súc vật (trâu, bò, hươu v.v.v.).

Hạng IV

Các thứ chai, ốc ở bể và ở sông. San-hô, hạt huyền. Bông đá, hạt-chai. Rau-câu.

Bóng cá. Cá khô và cá muối. Mực, yến, vi cá. Tôm khô. Dầu cá và mỡ cá; măm, nước măm. Muối bể và muối đất.

Khoản thứ 5

Hạng I

Thuộc-lá nguyên tàu, thuộc-lá vắn theo lối tây và lối annam. Xi-gà, thuộc lá vắn.

Các đồ bằng pha-ly. Các đồ gốm. Xi-măng và vôi chịu nước.

Các thứ sơn và dầu-sơn mau khô. Dầu thông (dầu săng). Nhựa-thông và si dê gấu. Những chất để thuộc da. Sà-phông. Nước hóa. Các chất thuộc về hoá học. Da thuộc Xi-măng cốt sắt. Đá vôi cốt sắt (béton-armé) các thứ sơn.

Gạch, ngói. Gạch chịu nóng. Các thứ dùng thuộc về vệ-sinh. Các đồ sắt. Các đồ then khóa. Các đồ thường dùng trong nhà.

Hạng II

Than đá, than đất. Các thứ khoáng sản: Vàng, bạc, thủy-ngân, thiếc, kền, đồng, sắt, chì, v.v.v.

Hạng III

Các đồ dùng đi trên bộ. Các đồ dùng chở dưới nước. Các thứ máy dùng trong kỹ-nghệ hay là các nghề khác.

Hạng IV

Các sách vở, giấy — Khắc gỗ, khắc kim-khí và khắc cao-su.

TRƯỜNG Nguyễn-xích-Hồng

Trường này rộng rãi sạch-sẽ, mây vị giáo-sư dạy dỗ cũng siêng năng kỹ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học-trò cũng có người chăm nom săn sóc tử tế. Nhứt là đồ ăn của học-trò lại càng sạch-sẽ quý-trọng vô cùng.

Lục-châu chư-quân-tử có con có cháu cũng nên đem đến đó mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghi ngại đều chi cả.

Ma dậu

Xưa nay thiên hạ hay nói ma dậu người ta, nhất là đờn bà hay tin chuyện ấy lắm; tôi xin thuật một chuyện ma dậu mới đây cho chư khán quan nghe chơi, nguyên nhà con gái tôi có mướn một đứa ở, con trai chừng 16, 17 tuổi, nhà nó ở bên kia sông chợ Bentre, ngày 10 septembre 1918, con tôi đưa cho nó một đồng tr bạc, biểu nó về thăm cha mẹ nó và mướn má nó mua giùm vài cặp vịt để ăn thịt, vì vịt chợ không được mập; nó lãnh bạc đi từ 11 giờ trưa tới 4 giờ rưỡi chiều, mẹ nó lại cho con tôi hay rằng: thằng Dần (tên của nó) bị ma dậu, tôi thuờ nay không tin sự ấy, nay nghe nói ma dậu không tin chút nào, bèn hỏi mẹ nó, ma dậu ở đâu? nó dậu cách nào? mẹ nó nói dậu trong bờ mía, miệng ăn những đất, tôi nghĩ rằng chuyện này cũng có duyên có gi dây, chứ không lẽ ma dậu, vì nhà cha mẹ nó ở sau tiệm cửa lối đó đồng nhà, bờ mía gần nhà nó, dậu có ma là chỗ bụi bờ rậm rạp kia chớ, chất khi nó có bạc thua hết tiền nên lập thể chữa mình, tôi bèn kêu thằng con tôi (trao mặt kẻ) đưa cho nó một thẻ giấy vàng và dặn nó đi theo mẹ tên Dần dậu thăm nó, hề thấy nó cũng làm bộ tin thiệt ma dậu, rồi làm vậy vậy. Con tôi vâng lời theo tới nhà nó coi bình tích nó thì thấy nó xé quần áo nói bậy bạ như điên, miệng thì còn đầy những đất, con tôi mới xin trột chén nước rồi đổi miếng giấy vàng của tôi đưa mà nói rằng: « Đây là t của ba tôi thỉnh của ông thầy tu núi đã có cứu nhiều bệnh, hề phải bệnh có ma, uống bữa này vô nó nữa ra liền. » Nói vậy trước mặt cha mẹ nó và nó nằm đó nghe; thiệt nó uống vô khô, cở ủa ọc klạc nữa ra (mặt như rôi) uống rồi con tôi về cho tôi hay. Khi con tôi xuống đò qua sông, nghe trẻ nhỏ nói thằng Dần mới thua một đồng này chị N. ăn, con tôi về nói các chuyện cho tôi hay, tôi lại sai nó và thằng cháu tôi trở lại nhà thằng Dần một lần nữa dậu nói cho cha mẹ nó hay cái mưu tôi thử nó và nói nghe nó đánh bài phê với ai cho cha mẹ nó nghe, lúc ấy con tôi và cháu

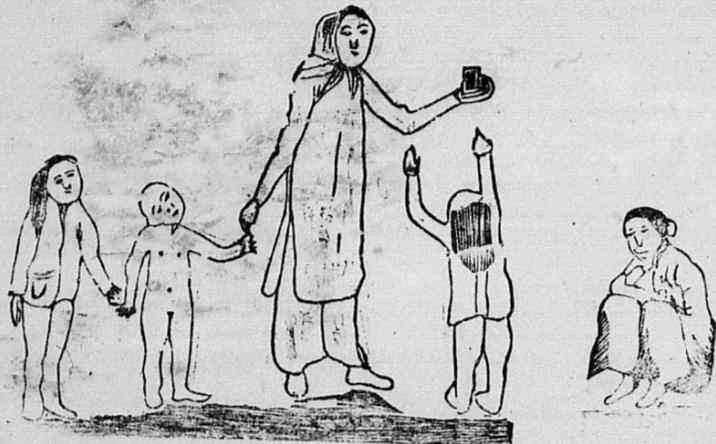
tôi lại tới nhà thì nó còn nằm thim-thiếp, còn mẹ nó thì biểu đi rước thầy pháp dặng chữa chơn; con tôi vô nhà rồi nói hết các chuyện cho nó và ở nhà nó nghe, lại nói thêm rằng mấy có đại thua lỗ thì chịu thiệt ai chém giết gì mà làm bộ? nghe thắm ý nó bèn ngồi dậy chịu thiệt có thua, nên sợ mà làm bộ như vậy đó. (Bệnh sao inh bệnh của vua Tề-huân-Công, thấy quỷ dưới gầm mà phát bệnh,

chừng có người Hoàng-Tử nói được bình dạng và tên quỷ thì ngài bết bình liêng, thăng này cũng một thể). Lây chuyện này làm gương xin ai nấy cũng nên ghi trong lòng chớ tin mà làm; tôi thấy ma dậu những là đây tờ trốn chủ và con gái lằng loàn, đi sa đờ rồi làm kẻ đồ cho ma dậu, mà sao hay làm một thể với nhau.

B. Q. Nu. Bentre

HÀI ĐÀM

Ngày kia nàng Đào đang ngồi xếp tó trong nhà, xây thầy nàng Hạnh dắc một hầy con tôi thăm, thì chào hỏi rồi, than rằng: « Chị thiệt có phước quá! da thịt đã nở nang, con cái lại đầy đoàn đầy đống. Duy có tôi đây thiệt là vô phước, con cái không ngo, từ ngày có chồng đến nay gần 13, 14 năm trời, mà chẳng biết thai nghén là cái gì, chẳng những vậy mà thôi, lại còn nay huyết bạch mai huyết hồng mới là hại chớ. »

Nàng Hạnh liền đưa hộp thuốc ra cho nàng Đào coi mà nói rằng: « Phàm con người ở đời mà muốn cho dặng mạnh giới trong mình, thì phải kình thuốc hay mà điều dưỡng, vậy chớ tôi đây lúc trước lại xong gì, cũng ốm nhom như cô ma vậy chớ, sau nhờ chồng tôi thấy lời rao trong tờ Nồng-Cô Min-Đam, mới biết được thuốc Phụ-khoa-kim-phụng-huân của tiệm Nhị-thiên-Dương Cholon, mua về cho tôi uống, từ ấy nhân này, đờng kinh có chừng, máu me lại tới, da thịt nở nang, tôi nói thiệt cho chị nghe, nay tôi đẻ 3 đứa rồi, ước còn đẻ 7-8 đứa nữa cũng chừng giùm, dặng đem về uống thử. »

Tê ra uống mới được năm bu hộp gì đó, thì kinh nguyệt điều hòa, cách chừng vài tháng, da thịt nở nang, lại có thai thêm ba khác; trong lòng mừng rỡ hội phần, liền vội vã kêu xe đến tạ ơn nàng Hạnh.

大法儀禮
Đại-Pháp lễ nghi
(POLITESSE FRANÇAISE)

(tiếp theo)

Về cách đặt dề

Đặt dề cho hay không phải dề, tất là ít có, vì nó đòi phải cho có phần rộng thầy xa nghe, ý-kiến cao thượng, mà nhưt là năn chuyên nghề ấy

Kể học-sanh, đầu lúc ở trường, đầu sau tốt nghiệp, cũng không có cơn nào nên vong nghề ấy, là nghề cần nhưt trọng đời.

Chẳng phải có công học nhiều mà thành hay giỏi, cũng chẳng phải nội việc học không, mà đủ chỉ sức người hay giỏi; sự hay giỏi ấy vẫn ở nơi chỗ kiên-văn của mình nhiều ít mà ra.

Sự học làm văn chẳng những nó mở rộng trí khôn, diêm hóa sự học-thức mà thôi, mà nó lại là một cái cội nguồn những đầu khoái lạc vô giá. Vậy văn chương là nền vui sướng trong đời, là món giải lao cơn nhàn-bạ, một thể lực to tác để khiên động linh-hồn, hầu khiến nó phải biết đâu phải việc tốt mà ưa muốn.

Làm cho lạnh nhạt tâm trí, làm cho chính đĩnh việc đoán-lý mình, làm cho bap mũi tinh khiết, sửa sang tính ý: Ấy là một vài phần kẻ sơ trong việc kết-quả của sự tập tành một lối văn-chương cho đúng mực. Việc lành, đến tốt, xưa nay vẫn là hạn thiết cùng nhau, thường hay đi cặp. Ấy vậy có ai ưa đều tốt mà không muốn việc lành?

Hiền-nhân Lacordaire có nói: « Bất luận thuở nào, trong Xã-hội, sự vung trồng văn-chương quý báu như bạc vàng, quả là một mũi xạ thom-tho cho kẻ ấu niên, lại cũng là một lưỡi bửu-kim cho bực trưởng thành. »

Đã năn chế độ phong-tục, cái văn-chương còn giúp nhau cho liên tình thân-ái với xã-hội. Khúc chuyện văn cũng nhờ chút mũi văn mà hóa ra huê-mỹ, rồi việc giao-thiệp nhau cũng nhờ ấy mà mở mang, giảng tiện. Máy ai ở giữa vườn

hoa mà chẳng nhiệm mùi hoa. Nếu trí mình không biện đường là chánh, định neo thấp cao thì thế nào biết ham bó sự công chánh, cao thắm.

Nếu có đân-tộc nào mà bỏ lằng lờng mỹ-dục, thì ác phải suy vi; đầu không kiệp thì chảy cũng một kiệp hư. Vì vậy nếu đân-tộc nào biết lo, biết sợ sự quan-hệ ấy thì thường nên ngồi lại đọc ít hồi sách, chép ít bài vào mỗi ngày cũng dờ.

Bởi có ấy xưa Fonsagrives tiên-sanh có lời dạy thế như vậy: « Đầu mà các anh là tay thầy thợ, thuộc phe công-nghệ mặc dầu, chớ cũng cần giữ cho sự học-thức các anh có đủ lời lẽ tính toán phân định trong nghề nghiệp của mình, đã vậy nó còn giúp cho các anh tiêu khiển ngày giờ cách êm ái sang trọng, làm cho các anh có một lòng giữ chí khi cao thượng và nó cũng dờ giùm cho các anh khỏi xuống lối rập, khỏi hại về phần thân, phần trí. »

Điều văn

Khi ngồi lại viết một bài chi thì phải bực khảo tâm trí cả hai.

Muốn viết hay, chẳng những có trí mà đủ, lại còn phải văn đờng cả linh-hồn, cả lòng dạ, nơi tâm, cả và người, cũng những là phải năn mà lãnh những lời vô lý, những lý không nhằm, mà lại phải tránh luận các thể lực mặt tinh thần.

Văn là lời nói hiệp với ý, để tả cái tánh tình. Khi nào mà ý hay, lời phải, đầu đờ xứng nhau thì văn ấy mới tinh. Khiếu văn ôn, Lỏa, huyền diệu, huê-mỹ đều bởi nơi lòng mình mà phát hiện. Nó lại ảnh chiếu các thể thông-minh, đạo đức của người; tất lại cái gương dề chiếu nguyên người, dờm vô ấy thì đủ thấy tánh lành tại xấu. Buffor, tiên-sanh có nói: « Văn ấy là người. » Suy ra rất phải.

(Sau sẽ tiếp theo)

N. E. M. Đ.

Giấy LE NIL là giấy
tinh-anh thượng hạng

HỈ TÍN

Nghe tin M. Châu-Siêm là một vị khán-quan rất an-cần, rất sốt-sản và rất thân-thiết cùng Tê-báo, đã kết hôn với Mademoiselle Văn-Thị (đờn-bà Tào). Người có mời những thân-bằng quyền-hữu, ngày mai này là ngày 20 Septembre, đến dùng tiệc ngọc với người tại Đờ-ler-lâu Chợ Lớn.

Hay được tin này Tê-báo rất mừng cho M. Châu-Siêm, song chẳng biết lấy chi làm tinh, nên phải dùng một cặp bi-dối sau này, để tỏ ý chúc mừng cho phi tinh khế-nghĩ.

Phụng lữ loan giao,
hai họ về vang nề-niệp cũ;
Phụ tùy phu xướng,
trăm năm đẹp dề mỗi giếng xưa.

N. C. M. Đ.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đờng bực nhưt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần lễ hát bản mới của hãng Pathé-frères làm ra tại Paris.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon trên 25 năm nay thiên hạ đều biết cả. Nhà hát bóng Casino hát nhiều lớp lạ, hay và vui lắm.

Cái máy hát cũng tốt, chói hình tỏ rạng và không rung, coi không mỏi mắt.

Từ đây sắp tới tuần nào cũng có hát vài lớp tuồng COURRIER de WASHINGTON, nhiều sự máu nhiệm hay lắm.

偵探小說
Trình thám tiểu thuyết
(ROMAN DE DÉTECTIVE)

Vụ mât 6 ngàn đồng bạc
(Tiếp theo)

Lúc ấy Trần-thu-Sĩ ngồi gần một bên, liền thò tay lấy cái chìa khóa mà coi; Còn Vương-đồng-San thì ngồi cách phía bên kia, mà ý cũng gập coi, nĩa với tay qua mà lấy, bị tay áo rộng, vướng nhảm lý rượu của Trương-Ất-Tử đổ xóa ra. Trần-thu-Sĩ sợ vấy nhảm quần áo, liền đứng giậy mà tránh, cái chìa khóa vướng rớt xuống nhằm chỗ rượu đổ; lật đặt lợm lên, lại làm rớt trên tấm minh-tin-phiên (carte postale) của Trương-tử-Ất. Khi Vương-đồng-San lượm được cái chìa khóa lên rồi thì tấm minh-tin-phiên đã bị vấy rượu giơ rồi. Trương-tử-Ất giận lắm, song cũng chẳng biết nói sao, phải dặng lòng làm thinh mà chịu.

Trong giây phút ai nấy coi rồi, bên trái cái chìa khóa lại cho Lục-ông, cơm nước xong rồi, mỗi người đều từ giả chủ nhà, ai về nhà nấy. Lục-ông một mình, phân cô hơi rượu, vừa nằm xuống thì đã ngủ liền. Bởi thế, dọn dẹp vừa xong thì đồng hồ đã đánh 12 giờ khuya.

Cách ít ngày nhà Lục-ông bị trộm, mất hết 6 ngàn đồng bạc, song không thấy có dấu xoi: trông khoét vách chi, chỉ có cái rương bảo-biêm bị ở khóa mà thôi. Lục-ông nhớ những lời của Ân-chân-Anh nói chơi trong tiệc hôm ấy thì có ý nghi. Ân-chân-Anh hay được thì buồn lắm, vì một lời nói chơi mà bị hém nghi.

Còn đang xăn vắn xéo véo, xảy thấy một người bạn hữu đến thăm. Nguyên người ấy là một người Trình-thám rất có danh, tên là Từ-Thọ Ân-chân-Anh vừa thấy Từ-Thọ thì mừng lắm, bèn nói rằng: Tôi có một việc rất ức, vừa muốn qua mà tính với anh, tình cờ anh lại qua đây, thiệt may cho tôi quá. Liên đem hết việc mình ăn tiệc nơi nhà Lục-ông đầu đuôi gọt gọn thuật hết một hồi rồi

lại nói rằng: «Sau khi ăn tiệc cách chừng 7 bữa, Lục-ông bị chứng mờ cái rương bảo-biêm mà lấy hết 6 ngàn đồng bạc và một cái ống-diều-bình rất quý, kẻ trộm vào ra không có dấu tích chi hết, chỉ thấy có một cái đồng-bồ nhỏ bỏ nằm dựa cửa, kiên đã bề mà kim cũng ngừng; duy có một dấu rất lạ là nơi chỗ ống khóa có một lá bùa chữ viết bằng huyết; cho nên Lục-ông nhớ lại những lời tôi nói chơi trong tiệc hôm nọ mà nghi cho Phương-Thôn, nên đã bắt Phương-Thôn rồi, còn tôi đây cũng bị hém nghi; lại cũng còn một chuyện làm cho tôi nghĩ không ra, vì Phương-Thôn thì ở phố của tôi, và là người lương-thiện, tính tình ngay thật thườ nay tôi vẫn biết làm, mà đêm Lục-ông bị trộm đó, trời cũng khuya rồi mà tôi vì bực bội ngủ không được, nên mở cửa sổ trên lầu phía sau ra cho mát, chợt tôi thấy nó rằng Phương-Thôn đi vào rừng, đi mau lắm, tôi kêu va không ừ ừ chi, cứ làm thinh đi miết cho đến khi tôi hết thấy va; lúc ấy tôi cũng không để ý làm chi, không để mà nay lại có việc như vậy, làm cho tôi không biết làm sao mà nghĩ cho ra được.» Từ-Thọ nói: «Việc ấy tuy khó hiểu thiệt, song cũng có thể mà tìm ra, tôi chỉ hỏi gát anh có một dấu này, vậy chỗ lúc anh ngó thấy Phương-Thôn đi ở trước chừng mấy giờ, anh có nhớ chắc hay chăng?» Ân-chân-Anh nói: «Lúc ấy tôi cũng có coi đồng-hồ thiệt chắc là một giờ khuya.» Từ-Thọ nói: «Vậy thì nay phải lấy cái đồng-bồ của Lục-ông lượm được dựa cửa đó, coi cây kim nó ngừng hồ mấy giờ, nếu trước một giờ thì là may cho Phương-Thôn, bằng sau một giờ thì tôi còn phải mất công truy cứu lâu ngày mới được.» Ân-chân-Anh nói: «Thiệt quẻ như vậy, và bằng Phương-Thôn là người ở phố của tôi, còn tôi lại là người luận việc huyết con chim gò-kiến về bữa mờ khóa hôm trong tiệc, nên nay tôi cũng bị hém nghi; vậy thì xin anh giúp tôi một phen, ráng qua mà tra xét lại nơi chỗ nằm của Lục-ông và cái rương bảo-biêm ấy coi ra thế nào. Nếu ra được mới, cho tôi khỏi mang tiếng hém nghi, ấy là cái ơn nặng của anh đó.» Từ-Thọ

nói: «Việc ấy có lo chi, thuở nay có ai đại gì lại đem cái nghề ăn trộm kín của mình mà nói ra nơi chỗ đồng người bao giờ. Nếu anh đã có ý ăn trộm bạc ấy mà anh dám đem cái nghề thuật mà nói cho thiên hạ bay trước vậy sao. Có ai lại nghi như vậy mà lo; thôi, để tôi ráng đi với anh qua đó thử coi.» Ân-chân-Anh liền hỏi người nhà dọn ghe, rồi hai người bèn đi huê đác nhau xuống ghe, mà đi, lúc đi dưới ghe, Từ-Thọ lại hỏi tên mấy người dự tiệc hôm nọ, nhưt nhưt đều đưa vào một cuốn sổ nhỏ.

Khi đến nơi Ân-chân-Anh bèn đắc Từ-Thọ lên ra mắt Lục-ông và tỏ thiệt ý mình. Lục-ông chào hỏi xong rồi cười mà nói với Từ-Thọ rằng: «Tôi với Ân-quân quen biết nhau đã lâu rồi, có lý nào, tôi lại nghi sao, song tôi sợ Ân-quân vô ý mà nói chuyện với Phương-Thôn về phép viết bùa mở khóa đó mà thôi.» Từ-Thọ nói: «Ông nghi cho Phương-Thôn cũng là oan cho va làm đó.» Lục-ông nói: «Của tôi mà đó tuy chẳng bao nhiêu, song tôi tiếc có một cái ống-diều-bình của tôi quý lắm mà thôi.» Từ-Thọ nói: «Dữ không! Sáu ngàn đồng bạc mà nói chẳng bao nhiêu, hể chi họ đồn ông là người cự-phủ cũng phải; còn kẻ trộm thì được tiền dều, người ngay thì mất nậu, nếu vậy thì pháp-luật có đủ chi mà câu thúc lòng người.» Lục-ông nói: «Thầy cũng nói Phương-Thôn bị oan nữa sao?» Từ-Thọ nói: «Phải.» Rồi đem việc Ân-chân-Anh thấy Phương-Thôn đi vào rừng mà thuật lại; và xin Lục-ông cho mình coi thử cái đồng-bồ. Lục-ông vào lấy đem ra. Từ-Thọ tiếp lấy xem coi, thì thấy kiên mặt đã bề, cây kim vẫn thì ngừng ngay chỗ 12 giờ, còn cây kim dài thì ngừng chỗ 37 phút. Bèn hỏi rằng: «Hai cây kim này ông đã có đồng địa chỉ tới chăng?» Lục-ông nói: «Tôi lượm được làm sao thì tôi cũng để nguyên như vậy, chưa hề động tới chút nào.» Từ-Thọ nói: «Nếu vậy thì cái sự oan ức của Phương-Thôn đã rõ được rồi.»

(Sau sẽ tiếp theo)
NGUYỄN-CHÁNH-SẮT
diễn nôm

VĂN TÊ
M. Huỳnh-quan-Tiên

M. Huỳnh-quan-Tiên (Thomas) là con trai, của ông Huỳnh-quan-Vị Đốc-phủ-ứ hàm, quê quán tại Cầu-kho (Saigon). Người sanh ra nhằm ngày 15 Janvier 1890, lớn lên vào học tại trường Taberd. Qua đến năm 1911 là năm đúng tuổi phải ra đũa nợ nước, làm lính Sơn-dá lên thú tại Tây-ninh 10 tháng.

Qua năm 1913 bị gọi binh, ra thú tại Vũng-Tàu chẳng bao lâu quan lại đòi về Saigon, dặng sai đi tủng chinh sang giúp Mậu-quốc.

Người thấp tủng chiếc tàu l'Eufrate mà sang Mạt-xây (Marseille) nhằm ngày 11 mai 1915.

Khi qua đến Pháp-quốc rồi thì quan trên họ người làm chức Thông-ngôn lính, (soldat, Interprète) tại thành Tarbes, kể bị sai qua thành Toulouse cùng làm chức ấy.

Rồi thay! Nợ nước chưa đến, chỉ tang-bồng chữa toại, làm bệnh trọng phải vào nằm nhà thương số 42, là nơi người tạ thế.

Năm ấy người mới được 26 tuổi, chôn cất người nơi đất thánh tại thành Toulouse là ngày 31 Aout 1916.

Đã biết rằng phạm làm trắng-sỉ hể ra đến nợ nước, lý trng da ngựa bọc thây, thác mà không bỏ với cỏ cây, thì thác ấy cũng ngấm cười nơi chín suối đó chât. Nhưng rứa mà vì nhớ câu: *Thô tức hổ bị, nên cũng căm chứt, nghĩa đồng-bào, phải dựng một bài văn, để điều người bất hạnh.*

Hỡi ơi!
Tạo-hóa khéo trở trêu,
Vô thường hay khuấy khuấy.
Nhưng ước công-danh dấy toại,
Ngoài ngàn năm bia tục bản đế;
Nào hay hổ-thì chưa nên,
Trong một phút việc tan còn rả.

NHỚ LINH XƯA!!
An ở thuận hòa,
Nói năng nho nhã.

Bé xít xít không kiêu phóng lán,
Thờ mẹ cha trên dưới vẫn một lòng;
Việc giáo dục chúng trong chẳng khinh,
Đài-bầu bạn trước sau nào hai dạ.
Nhớ những thuở ôn nhưn kính sử,
Chỉ lảng-ván mong đưng chôn miếu đường.
Trưởng bối khi lập duyên cung đạo,
Gan hòa hiệp quốc trên nghị thương mã.
Phận binh-lính quyết tử bời cho Mậu-quốc;
Trước sau đã trọn đạo tốt con;
Chức Thông-ngôn làm phụ lực với bôn-bang,
Trên dưới lại dặng lòng tương tá.
Đền nợ nước chen vai dốc gánh,
Gánh nên chừng phút chứt gọng lia;
Bào an thấy ra sức đỡ niềm,
Nặng một lúc bóng vừng lừng ngả.

Ồi!
Thần lập quê người,
Hồn vương cảnh lạ.
Thâm là thâm cha già còn đó,
Việc thân-hồn không kể báo ơn dày;
Thương ý thương con trẻ mât đây,
Bé định-tình chẳng ai đến nghĩa cả.
Bát ngát thương người táng ngổ,
Đau mấy chục phút thâu ai.
Ngậm ngùi ngó bóng anh hùng,
Nhìn trăng ánh sáng đau cha cha.
Mây tháng Mông-tê chưa thấy,
Chân-thà hươu ngựa vẫn đời trong;
Mồ hôi kum kum mưa nghe,
Nỗi từ lý nay dành từ giả.
Hỡi ơi! Thương thay! rô lòng chàng tá!

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tuồng JUDEX đã hay mà lại vui, thuở nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tuồng mới nhiều lớp hay lắm. Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

NHÀ IN HIỆU
IMPRIMERIE DE L'UNION
của ông
NGUYỄN-VĂN-CỬA
157 Rue Catinat Saigon

Có in đủ các thứ số, bộ, truyện, sách, và các thứ thiệp mới: quan, hôn, tang, tế, thiệp cung hi nhiều kiểu nhiều cách khéo lạ vô cùng.

Có bán đủ giấy, mực, thước, viết, viết chì, ngòi viết và sách vở cho học trò.

Cũng có bán đủ các thứ số, bộ cho các nhà buôn dưng, hương-chức các làng muốn cần dùng món chi cũng có.

Lục-châu chú quản-tử mỗi khi có cần dùng thứ chi thì xin gửi thơ đến, trong một tuần sẽ có đồ gửi lại chẳng sai.

ĐẦU ESSENCE HAY LÂM

Đầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sauh chế ra, khữ độ hay lắm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đờm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, sổ mũi, nhưt đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thấy đến dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên thần hiệu.

Tại [tiệm Nhì-Thiên-Đường Cholon có bán.

GIÁ: { Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

DENTIFRICES
THUỐC ĐÁNH RĂNG
 Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông của các cha

BÉNÉDICTINS
DE SOULAC
 LAM BA

Thuốc **Bénédictins de Soulac** (thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột, hay là xà-bông) là một thứ thuốc dưỡng răng, thần hiệu rất hợp với miệng người. Thuốc này làm cho răng được trắng trong làm cho nướu tinh-khiết diệt cả loại vi-trùng sâu răng.

Hãy dùng một thứ thuốc **Bénédictins** là thuốc không độc, thôi, đừng dùng mà thuốc khác có độc-dược.

Thuốc **Bénédictins** của người Lang-chê ra mà các nước đều ưa dùng.

Rượu Cỏ-nhắc VIEILLE
EAU-DE-VIE DE JEAN là một thứ rượu rất có danh-tiêng hơn bốn chục năm nay.

TÚY KIỂU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Sữa sang bướm gió lèo mây,
 Khuyển, Ưng (1) lại lựa một bầy
 cón-quang (2).

Dặn dò hết các mọi đảng,
 Thuận phong một lá vượt sang
 biển Tê.

Nàng từ chích bóng song the,
 Đàng kia nỗi nọ như chia mỗi
 sáu,

Bóng đầu đã xế ngang đầu, (3)
 Biệt đầu âm lạnh, biệt đầu ngọt
 bùi?

Tóc thê chi ngang vai,
 Nào lời non nước, nào lời sắt
 son?

Sân bìm chút phận con-con,
 Khuôn duyên biệt có vuông tròn
 cho chàng?

Thần sao nhiều nỗi bất bằng?
 Liễu như Á-Tô cung trăng nghĩ
 nào (6).

Đêm thu gió lọt song đào, (7)
 Nửa vầng trăng khuyết, ba sao
 giữa trời.

Nén hương đèn trước phật đài,
 Nỗi lòng khăn chửa cạn lời van
 vãn.

Dưới hoa dầy lủ ác non.
 Âm án khóc quĩ kinh thần mọc
 ra!

Đầy sân gươm rút sáng lòa,
 Thất kinh, nàng chửa biết là làm
 sao?

Thuốc mê đầu đã rưới vào,
 Mơ-màng như giấc chiêm bao b.ết
 gì!

Hoàng-Thơ mới dạy gia-nhơn sữa
 sing lèo mây bướm gió;
 Sai khuyển, Ưng lại lựa thêm một
 bầy cón-quang nữa.

Dặn dò chúng nó hết các mọi đường.
 Rồi thuận theo lằng gió một lá bướm
 vượt sang biển Tê.

Kiểu từ ngày Thúc-Sanh về một mình
 song the chích bóng,
 Nghĩ đến đàng kia nỗi nọ như chia
 mỗi sáu.

Ồi!! Bóng đầu nay đã xế ngang đầu
 rồi (cha mẹ già rồi :)
 Nay con lưu lạc có biết đầu là ấm lạnh,
 ngọt bùi là gì?

Nhớ đến kim-Trọng, khi cắt tóc mà
 thê, tóc chắm ngang vai nào là lời
 non nước ở đâu?

Nào là lời sắt-son ở đâu?
 Ngủ đến phận sân bìm (vợ bé) cái
 phận con con.

Không biết khuôn duyên có vuông
 tròn cùng Thúc-sanh chăng?
 Ối!! Cái thần phận làm sao mà làm
 nỗi bất bằng,
 Thôi!! ta cũng liễu như Á-tô trong
 cung trăng nghĩ nào mà rầu.

Qua thu đêm khuya gió lọt trong song
 đào,
 Ra vô thấy trên trời trăng khuyết nửa
 vầng ba sao giữa trời rồi,
 Nhớ đến lời hẹn Thúc-sanh n.ê.r ra
 trước phật-đài,
 Nào là tâm sự, dốt hương khăn vải
 chửa cạn lời v. v. . .

Bông đầu dưới hoa dầy lủ ác non.
 Âm án như quĩ khóc thần kinh dầy
 ra một thứ!

Đầy sân gươm rút ra sáng lòa,
 Thất kinh nàng chửa biết là
 làm sao đó.

Thêm nó đem thuốc mê đến rưới vào
 cho Kiêu,
 Nên mơ màng như giấc chiêm bao
 có biết chi là gì?

NGHĨA XUÔI

Hoàng-Thơ mới dạy gia-nhơn là Ưng,
 Khuyển sữa sang bướm lèo, và hiệp với
 một bầy cón-quang nữa. Dặn dò hết mọi
 việc, rồi thuận theo gió một lá bướm vượt
 qua biển Tê. Đây nói đến Túy-Kiểu từ
 ngày Thúc-Sanh về, đêm ngày chích bóng
 trong bướm the, nghĩ đến đàng kia nỗi
 nọ như chia mỗi sáu. Nghĩ đến cha mẹ
 một ngày một già, như bóng đầu kia
 đã xế ngang đầu rồi; có biết đầu là ấm
 lạnh, mà biết đầu là ngọt bùi; lại
 nghĩ đến khi cắt tóc mà thê cùng chàng
 Kim-Trọng, nay tóc ấy đã chắm ngang
 vai, nhưng mà nào là lời non nước ở
 đâu? Nào là lời sắt son ở đâu? Lại
 nghĩ đến phận mình chút phận sân bìm
 (vợ bé) khuôn duyên biệt có vuông tròn
 cùng Thúc-Sanh chăng? Ối! cái thần
 phận làm sao mà nhiều nỗi bất bằng
 như thế? Thôi! nghĩ nào mà buồn, đánh
 liễu như Á Tô Nga trong cung quán hàng
 vậy!!

Trong đêm thu gió lọt vào trong song
 đào ra vô ngó trên trời, thấy trăng đã

khuyết nửa vầng, ba sao giữa trời đó.
 Kiểu như đèn Thúc-Sanh nay đến ngày hẹn
 về mà chửa về; nên dốt nén-hương đèn
 trước Phật đài mà van-vái tâm sự; vải
 chửa có cạn lời van vãn. Bông đầu dưới
 hoa dầy lủ ác-nhơn lên âm ấm như kiêu
 quĩ kinh-thần mọc ra! Chặt dây sân rúc
 gươm ra sáng lòa, nàng Kiêu đã thất
 kinh, lại không biết là gì đó. Nó lại đem
 thuốc mê đầu đến rưới vào cho Kiêu,
 nên mơ màng như giấc chiêm bao, không
 biết gì hết.

ĐIỀN TÍCH

- (1) Khuyển, Ưng là tên người bé bạn
 của mẹ Hoàng-Thơ.
- (2) Cón-quang là: quân du-côn hoang-
 đàng.
- (3) Bóng đầu đã xế là: *Tan du mộ ảnh*.
 Nghĩa là bóng đầu đã xế, ý nói cha mẹ
 một ngày một già.
- (4) Tóc thê: là cắt tóc thê với Kim-
 Trọng nay tóc ấy đã ra chắm ngang vai.
 Từ câu: bóng đầu đã xế ngang đầu, đến
 câu bác: nào lời non nước, nào lời sắt

son. là: (Song quan đôi): hai chữ đã
 câu lục đôi với nhau, hai chữ ngang
 song đôi với nhau theo cách đặt vần kêu
 là: « Song quan đôi. »

(5) Sân bìm là: giầy bìm bìm, giầy
 sân chỉ là: vợ bé. Thi-kinh (Các luy lúi
 chi.)

(6) Á-tô (cung trăng) có câu Đường thi:
 Tự thân thử thân đa bạc mạng, bất
 như đi trụ Quảng-hàng-cung Nghĩa là:
 mình thân phận mình sao bạc mạng
 hoái, nhiều nỗi bất bình, Thôi! Liễu
 như Á Tô-Nga đời ở trong cung trăng kia
 lại thế nào?

(7) Đêm thu: trong đêm mùa thu;
 song có chữ thu 秋 trên. Câu dưới
 nửa vầng trăng khuyết ba sao giữa trời;
 là chữ: 上 下 中, trên-chữ thu, dưới chữ
 tâm; ráp lại thành ra chữ sâu 深 là: sâu;
 lại có nghĩa bóng như vậy: Chỉ nghĩa là
 đêm 23 tháng tám. Lại có câu Đường-
 thi của một cô kia nhớ chồng tự tình như
 vậy: Bán câu tàn nguyệt đái tam tinh.
 Nghĩa là: Nửa vầng trăng khuyết, ba
 sao giữa trời, ý câu này là Kiêu nhớ
 Thúc-Sanh, ứng với câu: Chén đưa nhớ

THỨ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc)
 (VOYAGE DE GULLIVER)

(Tiếp theo)

Đức vua nghe tôi nói sự mạnh mẽ
 của súng đồng thì nhân mặt lác đầu coi
 bộ ngài lấy làm ghê gớm lắm, và nhưt là
 nghe tôi xin dạy quan dân trong nước làm
 đồ ấy thì càng chắc lười hơn nữa. Người
 thấy tôi là một loại nhỏ tí không đáng chi
 hết mà dám bày chuyện đồ máu xiên thành
 dữ tợn như thế thì người lấy làm lạ hết sức.
 Người nhân mặt mà thốt rằng: « Người
 nào bày chế đồ ấy thì người đó thiệt là
 một con quỉ rất hun bạo; bởi vì chẳng
 vậy sao lại giãm nghịch mạng trời đất mà
 hủy phá công linh của tạo-vật. »

Đức vua lại phán rằng người hết lòng
 yêu một sự tình xảo trong công nghệ, song
 bày những đồ làm thiệt hại cho nhơn-
 quần như thế thì người mất nước chớ
 người không thêm học. Người liền cảm
 tôi không cho truyền dạy sự ấy cho ai hết
 nếu tôi cãi lnh thì người sẽ chém tôi.

Tiếc thay cho một vị vương, tánh tình
 trí hóa đáng kính đáng mến hết sức, mà
 chẳng biết hiểm nghi việc chi mà không
 muốn dùng cách mầu nhiệm của tôi.
 Chớ chi mà chịu dùng thì mạnh mẽ ai
 giãm phân loạn. Thiệt tôi nghĩ trong
 Âu-châu ta chưa có ai mà tánh ở như vậy.

Chẳng phải tôi nói như vậy có ý muốn
 chế Đức-vua ấy. Không, tôi chẳng hề có ý
 đó; tôi vẫn biết Đức-vua có tánh nhơn
 từ, không muốn dùng đồ dữ tợn mà
 tàn hại sanh linh, chớ chẳng phải như
 người mình, hề nghe sự chi lạ thì ham,
 thấy sự chi tốt thì muốn. Tôi nhớ bữa
 nọ trong lúc trò chuyện tình linh tôi tỏ

ràng trong xứ tôi người ta có đặt nhiều
 pho sách rất hay, để dạy cách cai trị dân
 trong nước. Đức-vua nghe nói coi bộ
 không vui lòng vì người thốt rằng người
 rất ghét những kẻ làm vua làm quan mà
 dùng mưu kia kể nọ làm. Theo ý người
 thì chánh trị phải nương lẽ công-bình,
 dùng cách điệu mềm mà phán đoán mọi
 việc cho mỗi người rõ thấy thì phải hơn.
 Người nói lời này mới dị thường hơn
 nữa: Người nói nếu chỗ nào xưa nay
 trồng được có một bông lúa hay là một
 cọng cỏ, mà ai có tài trí làm thế nào trồng
 cho được 2 bông lúa, hoặc 2 cây cỏ thì
 người ấy đáng kính trọng và có công với
 quốc-hương hơn là cả vạn người bày chánh
 sách này mưu kế kia mà cai trị.

Sự học thức của dân xứ này coi lại
 chẳng có chi hết; chúng nó chỉ chuyên
 phong-hóa, truyện sử thì phủ và toán
 pháp mà thôi, mà thiệt món nào cũng
 tinh tân món nấy cả. Môn toán-pháp thì

bữa hôm nay, chèn mừng xin đợi bữa này năm sau.

Trong Luật-lịch-chỉ có câu như vậy: Thượng huyền nguyệt viên kỳ bán, hệ sơ bác cửu, hạ huyền nguyệt khuyết kỳ bán, hệ năm nhị tam. Nghĩa là: Ngày thượng huyền từ mồng một đến ngày rằm trăng tròn nửa cái là đêm mồng 8 rạng mặt mồng 9. Ngày hạ huyền từ 16 đến 30 trăng khuyết nửa cái là đêm 22 rạng mặt 23. Nên ứng với câu trên: Vầng trăng ai rờ làm đôi, nửa in gối chích, nửa soi dặm trường.

(Sau sẽ tiếp theo).

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

Nam-trung Nhứt-báo

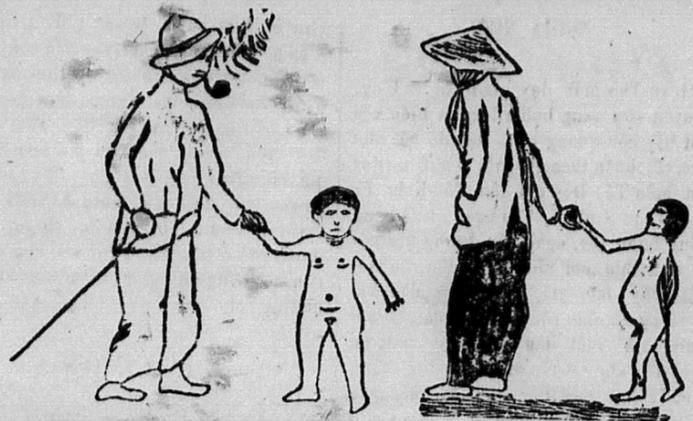
Mỗi tuần xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$00

Giá sáu tháng..... 3 00

Bán lẻ mỗi số..... 0 10

Báo quán tại đường Catinat, số 157, Saigon

— Úa! chào anh, vậy chớ anh dắt cháu đi đâu vậy? Háy mèn ói! Mà sao cái bụng nó biếng rình vậy anh?

Ói! rầu quá anh ơi! Phải bụng bình rình mà nói gì, con mắt nó trờm lơ, da bụng kéo gân xanh, dích thì xếp con, dung dung như gỏi tai béo mỡ mà hại cho chớ! Không biết nó đau cái gì lạ quá!

Ờ! Thiệt anh lơ thì thôi! Nó bị Cam-tích đó chớ gì. Nè! Thăng con tôi đây hồi đó cũng vậy đó, mà nhờ thuốc Cam-tích của *Nhị-thiên-Đường* nó uống có một hộp mạnh vo. Để hông! Bây giờ đây ước sức 3 con cạp vật nó cũng không nổi nữa đó anh à!!!

chỉ dùng mà giúp ích cho nông-nghiệp và công-nghệ mà thôi. Tôi cũng có ý muốn tỏ về sự mẫu nhiệm của bác vật và hóa học; song nói hết sức mà không ai muốn hiểu.

Trong xứ này vẫn đề trẻ nhỏ học thì có 22 chữ mà thôi, mà lại cầm không cho đặt luật quá 22 tiếng. Tuy vậy mà thiệt cũng ít có lẽ luật nào dài như vậy. Lễ luật thì dùng tiếng thường mà đặt, lấy làm rõ ràng dễ hiểu lắm. Dân sự hãy còn chơn chất nên chưa ai bày các nghĩa nhiều thể mà cái luật như xứ ta.

Dân sự xứ này biết in sách vở đã lâu đời rồi cũng như dân Trung-quốc vậy, song truyện sách của chúng nó không được nhiều. Thư-viện của Đức vua là chỗ chứa sách nhiều hơn hết, mà đêm được chừng một ngàn cuốn mà thôi. Sách thì sắp trong cái kệ bé dài một ngàn hai trăm thước mộc (mỗi thước này so với thước Langsa là ba tất ba phần). Đức vua cho

phép tôi thông thả muốn đọc bộ sách nào cũng được.

Hoàng-Hậu thấy tôi muốn đọc sách mà mắc sách lớn quá tôi cầm không nổi, còn trái xuống đất nếu tôi đứng bên đầu hàng chữ thì làm sao mà đọc lối cuối hàng cho được, nên dạy thợ mộc đóng cho tôi một cái than dài 50 thước. Hễ tôi muốn đọc cuốn sách nào thì tôi chỉ cho quân hầu nó lấy đem dựng dựa vách tường rồi đem cái than mà bắc ngang đó. Như tôi khởi sự đọc thì tôi leo riết lên nấc cao hơn hết mà đọc bằng đầu, vừa đọc vừa đi theo nấc than ấy; hễ hết hàng đó xuống hàng khác thì tôi sụp xuống một nấc, làm như vậy chừng hết trương sách thì tôi xuống tới đất. Thiệt đọc hết một trương sách đã mỏi cần. Tôi phải nghỉ một hồi rồi bỏ lên trên đầu than mà đọc trương khác nữa. Đọc hết trương đầu muốn lật qua trương sau cũng chẳng dễ. Giấy cứng

và dày nên nặn hết sức; bởi vậy tôi muốn lật một tờ sách thì phải hai tay lật mới nổi.

Điều văn-chương của họ ưa nói cứng cỏi mà cho dễ hiểu, chớ không chịu phù ba như xứ ta. Tuy một mà tôi ráng đọc được nhiều bộ sách, như là tôi ưa đọc sử ký và phong hóa. Tôi có đọc một quyển sách để tựa là: « *nhơn-loại như nhược luận* ». Sách ấy thường đờn bà và dân giả ưa lắm. Trong ấy luận rằng loài người rất yếu đuối, hoặc phong vô hoặc thú vật đều bại được cả. Coi lại thiệt loài người không bằng loài thú, so sức mạnh cũng thua, so chạy mau cũng thua, ánh lo xa cũng thua mà sánh tài nghệ cũng thua. Người đặt quyển sách ấy luận đồng dài rồi kết cuộc rằng theo truyện kỹ xưa thì lớp trước loài người cao lớn mạnh mẽ lắm;

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. Đ.

Trại thợ mộc hiệu Lược-Long tự Nguyễn-long-Thao ở tại chợ Lái-thiếu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ trường xe hơi Saigon-Thudaumot, có đóng sẵn đủ hàng ăn dài mặt gỗ liền từ 1=40 cho đến 2=20, bề ngang 0=80 cho đến 1=15; hàng ăn chèo liền từ linh (long, lân, qui, phụng), hàng lâu cửa cường 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và hàng ăn mặt đá; hàng tròn một cột xây, chường chạm tam lân từ 1=55, có thể 5 trụ 4 góc chạm giấy lá tây, hàng rượu (table d'apéritifs), hàng khách (table de salon), hàng viết (bureau) hàng rửa mặt (table de toilette) hàng nguyệt, tủ áo treo, tủ áo liền, tủ thờ cần, biển liền, thanh thờ liền và sơn thủy, chữ đỏ, chữ vàng, ghế ngồi mặt úp, mặt trái đảo, mặt đen, và có đủ thứ đồ tiện, những là chưng đèn, đài, lộng, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu xưa thời trước liền, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một cái uệu ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh một thứ cần thứ trên đều có cả.

Kính xin chư-tôn qui-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại thăm tôi muốn mua 10 làm bằng, hoặc là đại mẫu chỉ chừng dăm song năm thì tôi sáng lòng mau mua làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG-THAO,
Chủ trại kiến trúc.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đờn có danh tiếng, có lập một bộn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rành rề đủ các thứ bản theo cách thức người Langsa: (Marches, Pas Redoublés, Polkas, Mairons, Valse, Ouvertures, Fantaisies, Airs Nationaux và Marches funébres) cũng như các bộn bên phương tây.

Đã hơn ba năm nay, bộn này có dự nhiều đám tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ đó hội người Langsa, Annam; tại Bồn-kèn đường Kinh-lập, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-tỉnh đến nghe danh, lại các nhứt-bảo Langsa cũng đều tặng tiền.

Vậy trong Lục-châu, quý ông qui bà, như có diệp chỉ, hoặc nghinh hôn, long chèo, ăn lễ tân quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thương nghị; giá cả danh rành, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẹ; trước là đến giúp cuộc vui theo kiem thời, và làm cho đẹp lòng quý ông qui bà chẳng nề tốn của mà xem thấy con nhà Annam càng ngày càng tân bộ.

Monsieur SERSOT,
Chef de l'Harmonie Indigène,
No 55, Rue Richaud
SAIGON

Thập đèn đá

Tỉnh Cần-thơ muốn bán lại giá rẻ đã món đồ dùng trong sự thập đèn đá có đủ sức thập dạng nhiều nhà và một Châu-thành nhỏ.

Các món ấy kể ra sau đây:

- 5 Cái máy lớn (grands générateurs).
- 1 Cái máy nhỏ (petit générateur).
- 34 Cái đèn lớn (grandes lyres).
- 100 Cái đèn nhỏ (petites lyres).
- 56 Cái đèn gắn trong vách (appliques).
- 10 Cái đèn treo nhiều ngọn (lustres).
- 7.000 kilogrammes giấy chỉ.
- 7 Cái đèn thường.
- 50 Cây đèn cắm đường.
- 24 Tiêm đèn.

Ai muốn hỏi đều chi xin viết thư cho quan chánh Tham-biện chủ-tỉnh Cantho.

Xe hơi bán rẻ

Tôi có bán hai cái xe hơi một cái lớn, một cái nhỏ. — Cái xe hơi lớn hiệu BERLIET 4 cyl. 12 H.P. 5 chỗ ngồi — Không nước không bẻ. Moteur Magnéto Bosch tốt lắm; và mui cũng còn tốt. Như vị nào muốn mua làm xe đưa dò hay là đi chơi cũng tiện, ít tốn essence. Trừ ra vô rước củ mà thôi định giá 1.000 \$.

2° Automobile GLADIATOR 1 cyl. 8 H.P. ba chỗ ngồi, máy còn tốt lắm, Magnéto Bosch, còn tốt hết thảy; như vị nào có muốn mua đi làm công việc buôn bán thì tiện lắm, hay là đem xuống làm tàu hơi càng tiện hơn nữa, đèn đủ hết theo của nó giá 350 \$. Như vị nào có muốn mua xin đến tại nhà tôi thương nghị cùng tôi.

ĐỖ-NGỌC-SỐ
Garage Automobile
BACLIEU.

ĐÀO-MỸ-THANH

ở đường d'Espagne, số 38, Saigon

TIỆM KHẮC CON ĐẤU BẰNG ĐỒNG VÀ CAO-SU

CHẠM BẰNG ĐỒNG,
BẰNG ĐÁ CẨM THẠCH

Kính cùng chư qui-vị đặng trưng; tôi có lập tiệm khắc con dấu đồng, chàm bằng đồng, bằng đá cẩm thạch, và các thứ con dấu có ngày tháng, có số, dấu chữ nỏ (Timbre sec), tôi cũng làm được con dấu Xi-kên. Như chư qui-vị muốn dùng thứ nào thì tôi làm được theo ý muốn và giá rẻ, như chư qui-vị muốn dùng catalogue, xin viết thư cho tôi, tôi vui lòng gửi đến.

CÁO BẠCH

Kính trình qui-vị đặng rõ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bài số 87, Saigon để sửa các thứ máy: Như là: *đồng-hồ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, ván, ván.....* Có khắc các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chàm mộ đá cẩm thạch ván, ván....

Bản sĩ và bản lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ như là các thứ manchons.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) qui-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sáng lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiếu cố chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois
LÊ-TIẾN-CHỨC
87, Rue Catinat— Saigon.

TRẠI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa
Tại chợ Lát-Thiếu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là :
Bàn ăn mặc-dá dài, có cần 2 kiềm. — Bàn
ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiềm. — Bàn tròn 4
trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-gỗ cây. — Bàn
xây cốt mặc-liền. — Bàn lau 12 trụ. — Bàn
khách (salon). — Bàn rượu (aj éritif) 3
kiềm. — Váng một chơn tiện, văng phổ
hai, và văng ba. Tủ thờ, cần 3 kiềm; Tủ áo,
Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
parapluie et chapeau), Tủ kiềm (colonne)
gỗ bần-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiềm,
ghế Đàng nguyệt, bàn viết 3 kiềm, văng
một bàn đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiềm thời, bằng cây
trắc, cầm lái, gỗ toàn là cây danh mộc,
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.

Xin quí ông có muốn dùng các món
đồ chưng dọn trong nhà, thì xin gửi tin,
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lát-Thiếu đường ra công-xi heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quí-vị.

CHỦ TRẠI MỘC.
cần khải

LỜI RAO

Kính cùng tôn bằng quan khách được
hay : Nhà ngũ hiệu ĐƯƠNG-HUỆ-VINH-
PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn
bài 53, Saigon, phòng vi sạch sẽ tinh anh,
đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn,
lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề
cho quan khách tới lui, xin rộng lòng
thi ân một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm
chúng tôi lễ hiền kính lễ là thế nào.

ANTOINE BẤU, đồn kinh.
N° 53, Amiral Courbet.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE

« Michel THO »

93, Rue Catinat — Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, dẫu và xà-
bong thơm, phần thoa mặt, vớ, giày lưng già,
ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách
của ông C. ARDIN ET FILS (Imprimerie Librairie
Commercial) có phòng hớt tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lãnh in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng,
Tổng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v.
bán thơ, truyện đủ thứ, sửa máy may máy viết
các hiệu.

Lục-châu quán-tử muốn mua món chi, tiệm tôi
không có tôi cũng sẵn lòng mua dùm cho có
mà gửi chẳng nề công.

Michel LÉ-VĂN-THO.

Chư-vị cần dùng các thứ con dấu xin đặt nơi
tiệm tôi, cách làm đã kỹ càng mà giá lại nhẹ.
Có Catalogue các thứ con dấu mới in song
năm 1918, xin liệt vị gửi đi liền để liệt vị lựa kiểu khéo
mà dùng.

T.-KHAND-LONG
cần khải

Pháp-Việt khách lâu
(HOTEL DE FRANCE)

Phòng vi sạch-sẻ rộng rãi mát mẻ vô
cùng, bởi bạn lạ, hồ dẫu có đó.
Lục-châu chư quán-tử có đi xin ghé
lại nghỉ ngơi, chắc sao chư quán-tử cũng
được vui lòng tại chí.

大攝相影樓真務
KEN-CHAN-LAU

TIỆM CHỤP HÌNH VÀ RƠI HÌNH NHỎ RA LỚN
Số nhà 236, đường Thủy-bình
CHOLON

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã
lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có
nhiều tay thợ lành nghề khéo thượng hạng. Và
lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc, đều là
đồ thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh
tiếng bên Thái-tây gửi lại.

Xin chư quí khách muốn lấy chơn dung tôi,
làm của dầu tích để đời, mời dời gót ngọc đến
tiệm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức
nam nữ, bày biện phong-quan. Lại có nhiều tầm
cánh vẽ, nước non, cây cối lâu dài rất lạ mắt.
Nhà tiếp khách, chia riêng bên nam bên nữ, mà
giá thật nhứt rẻ. Chư-vị vui lòng quang-cò
chúng tôi hết sức hoan-ngình.

GIÁ TIỀN

Table with 4 columns: Cách thức hình, 9x12, 13x18, 18x24, 24x30. Rows include Giấy citrate láng hai tâm, Thêm mỗi tâm, Giấy gélatine bromure hai tâm dán trên giấy bói, Thêm mỗi tâm, Chụp miếng kiền, Cho nước thuốc màu.

Như ai muốn kêu đi chụp chỗ nào xa hơn
thì phải chịu tiền hành phí.

LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN

Table with 2 columns: Giấy gélatine bromure, 30x50, 50x70, 70x100, 75x150. Prices listed for each size.

CÁN KIỀP.— Phải trả trước phần nửa tiền
đặc cộc.

GIẤ HÌNH CHỤP VỎ CARTES POSTALES
12 tấm..... 4\$00 || 6 tấm..... 2\$50
Tư-lý-nhơn LÉ-HUY-NAM phí 10

露披南輝黎人理司

PNOM-PENH-BAZAR
TRƯƠNG-XUAN

BÁN SỈ - BÁN LẺ

- Núc áo bánh-tô, ô-xa-cừ, kiểu đẹp, N° 902/8 — thứ lớn 12 núc..... 0\$36
- Núc áo bánh-tô, ô-xa-cừ kiểu đẹp, N° 902/6 — thứ nhỏ 12 núc..... 0 25
- Núc áo sơ-mi (chemise) xuy vàng, mỗi bộ 5 núc, — 12 bộ..... 2 40
- Lược sừng gờ tóc cúp — 12 cái..... 2 50
- Đồng-hồ, tau lạng, kiến "dê hình, hình cò kiêu, chương đèn, xe hơi, xe ngựa nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác thứ (do trẻ chơi) 0 90
- Cartes postales giặc Âu-châu một trang... 2 50
- Khăn bàn lông dệt hồng hoa học, 100x120, 12 cái..... 10\$00
- Giấy viết thơ, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao dôi có màu — « Toile Superfine » 12 hộp..... 9 35
- « Cosette » 12 hộp..... 9 80
- « Lylle » 12 hộp..... 8 55
- Bao thơ vàng thứ thường một ngàn cái. 3 00
- Ban chải răng, 12 cái..... 1 30
- Gửi contre remboursement. Ai mua từ 10 \$ 00 trở lên phải gửi trước đặt cọc 1 \$ 00, ngoại trừ mỗi hàng cũ.

Le Directeur Gérant :
LÝ-HỮU-DŨ

25-26 Quai Piquet, Phnom-Penh.

QUYNH-MỸ
NGUYỄN-NGỌC-CU'

53 70, đường Amiral-Courbet

(CHỢ BẾN TRÁNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tằm, cá, tôm, hạt, trà-thú, thuốc hút cùng các vật đồ dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ rồi. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay là muốn dùng cơm tháng cũng được. Lại có chỗ nghỉ ngơi thoáng thảnh thơi chư ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ. ☺

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. — Cholon

Tiệm chánh ở tại Quảng-đông, ông Lương-y Vi-Tế-Sanh chế ra.

Suru - Độc - Linh - Dược
(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liều là một mũi giặc lớn trong đời văn-minh thế-giới, hễ mang Mỹ nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất thảm, rất độc, cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-hùng hảo-khiết, có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc đi truyền lại cho vợ con, họ cũng đều bị dưng làm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liều cũng đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy dưng nhiều cái mới lạ mà nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bệnh Hoa-liều hay dùng những vị Bà-đậu-sương mà xử cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đả-g xuống, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi mạch máu, chớ không phải là ở hoài một chỗ, nếu xử như vậy mà xử ra mấy nơi mạch máu trong cả châu-thân đặng sao? Bất quá là rúc cái nhiệt độc nó đưng hành mà cho xử ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mà thôi, chớ mới làm chỗ đó ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là làm to làm đó.

Bởi vậy, xét rõ các chứng bệnh phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-y cũng nghiên-cứu các chứng bệnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, để mà cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hòa-bình, không nóng không xử lạnh, bình đẳng thì mỗi ngày xử hai lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày xử một lần, không đau bụng, cũng như thể người mạnh lại dẫn vào các nơi mạch máu mà đuổi các chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là nơi tiểu mà ra. Dầu cho người không phải bệnh Hoa-liều mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch sạch sẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khoẻ khoắn.

Chú trị các chứng bởi bệnh Hoa-liều kể ra sau này :

- Phong thấp đau xương,
- Tim-la lở loét,
- Đau bệnh hột-xoài,
- Huyết khô huyết độc,
- Ghè độc lây lỵ,
- Hạch nơi chỗ độc,

- Bán thân bất toại,
- Dương-mai mọc mọc,
- Ung thư nhọt ghè,
- Lát voi lát đồng tiền,
- Vô danh thủng độc,
- Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đừng có tiếc tiền, hãy mua mà uống, vì thuốc này trị dứt nọc chẳng còn tái đi tái lại nữa.

Cách dùng : Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lần ba hườn sau khi ăn cơm bữa và tối, phải tắm mỗi ngày một lần và phải cố để ăn chua, để sống sít.

Mỗi vỏ thuốc nước và thuốc hườn, giá là..... 8 \$ 00

Bijouterie Saigonnaise
TIỆM
Minh-thành-Hoà
 BÁN ĐỒ NỮ TRANG
 33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư qui-khách
 đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ
 nữ-trang theo kiểu kiêu-tuổi, rất nên xinh
 đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder
 số 33. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ
 nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình
 (Rue des Marins) số 184 tục danh là hàng
 chấu-múi, nên tôi thường hiểu ý qui-bà
 qui-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàng và huê-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay
 cùng nhờ ơn qui-bà chiêu cổ cho người
 đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày
 nay mà trong lục-châu hiệp hừng, lập
 tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi
 làm vui mừng cho các ông và cầu xin
 cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính
 NGUYỄN-VĂN-LẠC dit BẢY-KHỎE.

Tiệm đóng xe
 Sửa xe và bán đồ phụ tùng
 đường Luro môn bài 99 và 101.
 (Đài-hộ) Saigon
 TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm
 tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mui, xe hai
 bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe
 cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu,
 bánh xe cao-su bằng cây giá-tị bền tây chờ lại,
 cao-su đất để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ
 bát kê xe, độc chiếc và xe song mã bằng da tây
 may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông
 đạp hai tiếng, bình đèn thấp đèn khít (theo xe,
 sơn xe. — và sửa xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Đài-hộ xin ghé
 lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi
 làm, sau đó cần dùng món chi đa thiếu mua giúp
 là người, thì tôi rất cảm ơn hạ cò. Còn chư qui
 khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng
 giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có bán những là đèn xe, bánh
 cao-su giá-tị, đồ bát kê đa tây nơi tiệm Thái-
 Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-
 tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khái

法新牙讓國美
TIỆM TRỒNG RĂNG
 THEO KIỂU HUỆ-KY
 N° 195, rue des Marins — Cholon.

M. Chan-Kuan-Minh 曾君文
Mme Quan-Dai 君文

Nay chúng ta sanh nhâm đời Văn-minh phải
 cải cựu hoán tân; thứ như răng trong miệng
 mình, nếu hư rụng một 2 cái, chẳng những là
 khó coi lắm, mà lại làm cho cực mình khi ăn
 uống. Nếu rụng đâu trồng lại đó, cưa sữa
 cho bằng thẳng thì coi mới đặng, và ăn uống tự
 nhiên khỏi cực lòng mà lại nói cười cười
 thêm có duyên nữa.

Nguyên tiệm của 2 vợ chồng tôi trồng răng đầy
 có thứ tự như đời ông con trai thì tôi ra công
 làm, còn phận đời bà con gái thì có vợ tôi làm
 chẳng phải xua bỏ như nơi khác. Tiệm tôi
 trồng răng đầy, thật là theo kiểu thức Huệ-ký,
 như răng trắng răng đen, đủ các thứ màu, và
 bích răng hoặc vàng Tây hoặc vàng Ánnam v. v.

Sửa răng không hề làm đau nhưt chỉ hết, mà
 cách làm nhưt thầy đều chắc chắn hẳn hoi. Vậy
 xin chư qui-ông qui-bà khi vào có cần dùng về
 việc trồng răng, bích răng hoặc cưa sữa lại cho
 bằng thẳng, thì xin chịu khó dời gót ngọc đến
 tiệm tôi một chuyên mới rõ là công tôi làm
 thiệt đáng tiền. Nay kính.

Thuốc Phát-lãnh-huôn trị bệnh nóng
 lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm Nhị-
 thiên-đường ở Cholon có bán.

東 DAI - DONG 大
 49-51, Rue Duperré, 49-51
SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!
 Trồng-răng và bích răng
 GIÁ RẺ LẮM!!

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC
 NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÃNG BOTTET VÀ CÔNG-TY
H BLANC và HAUFF
 Đường Catinal, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra ve)

Nước PERRIER
 Như Soda, mua nguyên thùng
 và ve, ve lớn, ve phân nửa và
 ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU
 Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường Condensé

Vàng sữa béo lên

Sữa bò hiệu CON GẤU tại kinh Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng lắm.

THƠ
 Thiệp ác hừu báo

Thơ này đặt theo điệu lục-bác, vần câu
 xuôi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích
 cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đáng
 để mà làm gương cho hậu thế. Liệu-vi
 cũng nên mua để cho em trẻ nó ngâm nga
 mà chơi, tưởng cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là.....0\$10
 Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-văn-
 Cũ, số 157, đường Catinal có bán.

Lời rao

Kính cáo cùng chư qui ông và qui thầy
 đặng hay.
 Tôi là Nguyễn-văn-Mít chủ tiệm bán nón
 tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể
 từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm
 qua đường d'Ormay môn bài số 49. —
 Xin qui ông và qui thầy nhâm lúc nhàn
 du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi
 sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MÍT
 49, rue d'Ormay, 49 — SAIGON

DẦU XỔ
 Của nhà thuốc
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
 38, Rue de Canton, à Cholon

Phở dầu xổ này của bôn-đường hết
 lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuần
 lương sạch sẽ, những người nóng nảy
 trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc
 nóng cảm nhưt đầu, hôi miệng, ăn
 không đặng tiêu, đường đại tiện huất bón.

Hễ dùng thứ dầu này mà xổ thì thấy
 hiệu nghiệm luôn:

Cách dùng:
 Sớm mai để bụng đói, trộn nó với
 nước cà-phe mà uống.

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nít (2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh,
 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.)

Giá mỗi ve..... 0 \$ 20

Thuốc bột dẻ chà răng
 Của nhà thuốc
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
 38, Rue de Canton, à Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất
 quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết
 lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều
 người chưa bao lâu tuổi mà răng đã rụng
 hết, cho nên phải có thứ phân dẻ chà
 răng là đồ rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bôn đường chẳng
 nề nhọc nhằn, gia tâm nghiên cứu mà chế
 luyện ra một thứ phân tốt, đã làm cho
 thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng
 nó mà súc miệng chà răng cho thường
 ở ngày, thì răng đã sạm mà lại bôn
 chắc lâu dài, khỏi lo đau nhưt chi cả.

mỗi hộp giá là..... 0 \$ 30